

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De belasting van het inkomen in het buitenland.

Bij de beoefening van het vergelijkend fiscaal recht hebben wij in de eerste plaats naar een oplossing gezocht voor de belangwekkende vraag op welke wijze en in welke mate het inkomen in de vreemde wordt belast (1).

Nu wij ons ertoe bekoord voelen met het resultaat onzer opzoekingen op het forum te treden zouden wij ons ertoe kunnen bepalen in kort bestek een theoretisch overzicht te schetsen van de belastingsystemen en -tarieven die op dit ogenblik van toepassing zijn in de landen die, vanuit onze Belgische gezichtshoek bekeken, als de voornaamste kunnen worden beschouwd.

Onze hang naar het concrete — dat tenslotte niet alleen de grondstof maar ook het eindprodukt van elke niet-metaphysische wetenschapsbeoefening dient te zijn — zet er ons toe aan de vragen « hoe en hoeveel » te beantwoorden door een reeks concrete gevallen als thema te ontwikkelen en aldus aan te tonen volgens welke modaliteiten en in welke mate zij in de verschillende landen worden belast.

Integraal uit de werkelijkheid gegrepen en derhalve volstrekt concreet kunnen deze gevallen niet zijn, gezien de doelstelling onzer uiteenzetting uiteraard een zekere schematisatie opdringt. Net zoals in een goede literaire roman is de aldus geconstrueerde fictie echter nog voldoende werkelijkheidsgehalte gebleven om een meer algemene uitspraak mogelijk te maken.

Ten einde alle misverstand van meetaf aan uit de weg te ruimen vestigen wij er zeer uitdrukkelijk de aandacht op dat het geenszins in onze bedoeling ligt in de hiernavolgende lijnen te trachten de belastingdruk in de onderscheidene landen, zoals deze gedragen wordt door de respectievelijke bevolkingen in hun geheel of door de onderscheiden actieve categorieën in deze bevolkingen, tegen elkaar af te wegen. Hiertoe zou trouwens moeten rekening worden gehouden met de onrechtstreekse belastingen die in sommige landen, waaronder België, in het belastingbestel een vooraanstaande rol spelen.

De door onze berekeningen opgeleverde resultaten gelden slechts voor de inkomenshoeveelheden, — structuren en toestanden willekeurig vooropgezet in het hiernavolgend thema.

Zij zijn slechts benaderend daar geen rekening kon worden gehouden met sommige zeer complexe belas-

tingen zoals « le droit de patente » in Frankrijk of de « Gewerbesteuer » in Duitsland, noch met de gewestelijke of plaatselijke belastingen, waarvan de druk — hoe beperkt ook — zeer uiteenlopend is.

Ook moest worden afgezien van de verschillpunten die de normen, in de onderscheiden landen vastgelegd om de fiscale winstberekening zelf te regelen, te zien geven. Waar bv. inzake afschrijvingen strengere bepalingen gelden zal eenzelfde economische inspanning leiden tot een fiscaal hogere winst en omgekeerd.

Tenslotte moest eenvoudigheidshalve ook de factor tijd worden uitgeschakeld.

Vooraleer ons thema te ontwikkelen noteren wij nog dat de vooruitgezette inkomstenbedragen met opzet langs de hoge kant werden gekozen. De differentiatie, zowel kwalitatief als kwantitatief, in de belastingstelsels der onderscheiden landen komt immers duidelijker tot uiting naarmate hogere inkomenscategorieën worden aangesproken.

* * *

Thema.

Als uitgangspunt nemen wij een fictieve Belgische onderneming A, juridisch opgezet onder de vorm van een naamloze vennootschap, en waarvan de boekhoudkundige winst in onze hypothese 81.000.000,— fr. bedraagt, aangewend als volgt :

— dotatie wettelijke en andere reserves, winstoverdracht	fr. 39.352.000,—
— statutaire toekenning aan de Raad van beheer	fr. 4.848.000,—
— eerste en tweede dividend (bruto)	fr. 36.800.000,—

totaal : fr. 81.000.000,—

Het maatschappelijk kapitaal is vertegenwoordigd door 160.000 aandelen, waaraan dienvolgens een bruto-dividend wordt toegekend van fr. 230,—. De beurswaarde van het aandeel bedraagt fr. 4.220,—.

De naamloze vennootschap A betreft geen inkomen uit het buitenland. Zij heeft tijdens de laatste jaren geen verliezen geleden.

Wij nemen aan dat hogervermeld winstcijfer ad fr. 81.000.000 werd verwezenlijkt na toepassing van fiscaal correcte afschrijvingen, en dat tijdens het voorbije boekjaar geen geheime commissielonen of vrijgevheden, enz. werden uitbetaald.

De tweede belastingplichtige is de afgevaardigde-beheerder B, waaraan wij — steeds fictief — volgende inkomsten toekennen :

— wedde, gratificaties, beloningen in natura	fr. 900.000,—
— tantième	fr. 632.000,—

totaal : fr. 1.532.000,—

Als derde belastingplichtige fungeert een zgn. niet-werkende beheerder C (2) met volgend inkomen :

— zitpenningen (na aftrok van de fiscaal aanvaardbare verplaatsingskosten)	fr. 18.000,—
— tantième	fr. 316.000,—

totaal : 334.000,—

Het vierde belastingsubject is aangestelde D met een totaal aan wedde en gratificaties van fr. 167.000.

Tenslotte volgt aandeelhouder E. Hij is houder van een effectenportefolio uitsluitend samengesteld uit 2.000 aandelen A zodat hem een bruto-dividend toevloeit van fr. 460.000,—.

Teneinde de lens scherp te stellen veronderstellen wij nog dat het globale inkomen van de werkende beheerder B, van de niet-werkende beheerder C, van aangestelde D en van aandeelhouder E integraal is samengesteld uit inkomen geput in hun deelneming aan de bedrijvigheid van onderneming A. Zij genieten hoegenaamd geen inkomen en hebben geen vermogen met uitzondering van datgene dat zoëven cijfermatig werd omlijnd. Het gaat aldus om twee beheerders, een werknemer en een aandeelhouder « à l'état pur ».

Eenvoudigheidshalve aanvaarden wij ook nog dat de familiale toestand van voormelde heren in de vier gevallen identisch is. Zij zijn gehuwd en hebben elk drie kinderen, ouder dan 16 doch jonger dan 25 jaar, waarvan één ter plaatse school loopt terwijl beide anderen niet meer tot het huishouden van de belastingplichtigen behoren, daar zij als studenten op kamer zijn in een afgelegen stad.

Noch de echtgenote noch de kinderen beschikken over een eigen inkomen.

Het gaat in de vier gevallen trouwens om normale gezinnen zonder buitengewone lasten (b.v. ziektekosten), zonder schulden, die geen levensverzekering hebben afgesloten en zich evenmin onderscheiden door vrijgevigheid.

Om volledig te zijn poneren wij tenslotte dat zowel

onze belastingplichtigen als hun wederhelft minder dan 60 jaar oud zijn, dat zij — gelukkig ! — niet blind zijn (3) en geen andere personen ten laste hebben dan de drie kinderen die wij zoëven hebben voorgesteld.

* * *

Koopkrachtpariteit

De verschillende personages die in vorige paragraaf op het podium werden getild zijn voor de Westerse landen die hieronder ter sprake zullen komen vrij representatief. Ondanks alle detailafwijkingen werd de commerciële organisatie in deze respectieve landen immers vrij gelijklopend uitgebouwd.

Dit volstaat echter nog niet om op de hierboven zo scherp mogelijk omlijnde gemeenschappelijke inkometypes (4) de in dezelfde landen thans vigerende belastingssystemen en -tarieven toe te passen.

De aan onze personages toegemeten inkomens werden uitgedrukt in Belgische franken en blijven derhalve aan zeer enge grenzen vastgeklonken.

Is het voldoende deze Belgische franken aan dagkoers om te zetten in de munteenheden van de andere ter studie genomen landen om onze type-belastingplichtigen uit hun eng kader te lichten ?

Het antwoord is stellig negatief. Het ware pure onzin de vrijstellingen, verminderingen en progressieve tarieven die — bij wijze van voorbeeld — in Canada en de Verenigde Staten van kracht zijn, zonder meer toe te passen om de monetaire tegenwaarde van Belgische inkomensbedragen.

Aan de omwisseling van de in vorige paragraaf aangeduide, in Belgische franken luidende quanta dient derhalve een zeer belangrijke correctie te worden aangebracht daar het er essentieel op aankomt in vreemde-munteenheden-luidende bedragen vast te leggen die dezelfde koopkracht vertegenwoordigen als de Belgische referentie-waarden.

Bij gebrek aan voldoende betrouwbaar statistisch materiaal kon deze moeilijkheid slechts ten dele worden overwonnen.

Wij moesten er ons toe beperken de in ons thema geciteerde sommen aan dagkoers om te zetten in de betrokken vreemde valuta en daarna een reeks coëfficiënten toe te passen die werden berekend aan de hand van de cijfers vooruitgezet door Milton Gilbert and associates in hun bekende analyse « Comparative National Products and price levels. A study of

Op basis van koopkrachtpariteit omgewisselde bedragen (6)

	Belgische franken	Ned. gulden	Duitse marken	Franse franken	Engelse ponden	USA dollars	Canadese dollars
A.	81.000.000	4.706.549	5.458.695	960.512.050	524.211	2.100.061	2.160.861
tant. beh.	4.848.000	281.696	326.713	57.488.430	31.375	125.422	129.300
bruto div.	230	13	15	2.730	1.10.0	5,94	6,10
beursw.	4.220	245	284	50.050	27	109	112
	900.000	52.295	60.652	10.672.350	5.835	23.283	24.003
B.	632.000	36.724	42.584	7.493.200	4.090	16.350	16.854
	1.532.000	89.019	103.236	18.165.550	9.915	39.633	40.857
C.	18.000	1.048	1.213	213.450	116	464	479
	316.000	18.362	21.292	3.746.600	2.045	8.175	8.427
	334.000	19.410	22.505	3.960.050	2.161	8.639	8.906
D.	167.000	9.700	11.250	1.979.640	1.080	4.309	4.452
E.	460.000	26.720	30.984	5.452.000	2.976	11.895	12.263

Western Europe and the United States» (5). Bedoelde cijfers werden echter berekend over 1955. Zij gelden slechts voor vijf ons interesserende landen en worden, zoals trouwens alle statistische abstracties, betwist.

Niettemin hebben wij van deze unieke poging om de koopkrachtpariteit in de verschillende landen te meten gaarne gebruik gemaakt. Andere gegevens zijn nu eenmaal niet voorhanden en de eenvoudige berekening van de muntpariteit had tot heel wat bedenkelijker foutenreeksen geleid.

Het resultaat van onze omwisseling op basis van koopkrachtpariteit vindt de lezer op de hiernaastliggende bladzijde. De aldaar afgedrukte tabel zal in onze verdere uiteenzetting een werkinstrument van betekenis worden.

(zie tabel voorgaande blz.)

* * *

Vooraleer aan fiscaal exotisme te gaan doen en het hier te lande zeer onbekende gebied van de fiscaliteit in de vreemde te betreden, wensen wij onze referentie-basis verder uit te bouwen door in grote trekken aan te tonen hoe onze test-belastingplichtigen in België zelf, worden aangeslagen.

Wij beginnen niet met vennootschap A doch wel met het eenvoudigste geval — dat van *aangestelde D*, waarvan de wedde en gratificaties in totaal 167.000,— frank bedroegen.

Zoals bekend worden de verwervingskosten van een bezoldigde in ons land — voor zover geen hogere kosten kunnen worden aangetoond — forfaitair geraamd op 25 %. Aldus blijft als saldo een belastbaar bedrag van $167.000 \times 75 \% = \text{fr. } 125.250,-$, waarop volgens het barema en rekening houdend met de gezinslast, verschuldigd is aan *bedrijfsbelasting*: fr. 14.630,—.

Naast deze bedrijfsbelasting is bezoldigde D nog onderworpen aan de *aanvullende personele belasting*, die over zijn globaal inkomen wordt geheven. In ons geval zijn uitsluitend bedrijfsinkomsten voorhanden.

Deze netto-inkomsten (fr. 125.250,—) mogen worden verminderd met 15 %, zodat fr. 106.462,— overblijft waarop volgens het tarief fr. 2.075,— verschuldigd is, te verminderen met 30 % wegens gezinslast.

Bezoldigde D betaalt derhalve:

— aan bedrijfsbelasting	fr. 14.630,—
— aan aanvullende personele belasting	fr. 1.452,—
	fr. 16.082,— (7)

Deze belastingen werden in feite als vóórheffing op zijn wedde ingehouden.

Thans komt *aandeelhouder E* aan de beurt.

Van de hem toegekende bruto-dividenden — in totaal fr. 460.000,— — wordt door Bank A een zakelijk opgevatte *mobiliënbelasting* ingehouden van 30 %, of: fr. 138.000,—.

Hij ontvangt dus in werkelijkheid slechts 322.000,— frank.

Bij de berekening van de *aanvullende personele belasting* mag hiervan de tijdens de belastbare periode betaalde A.P.B. worden afgetrokken, die wij niet helemaal willekeurig op fr. 20.000,— bepalen.

De toepassing van het tarief alsmede van de gezins-aftrek wijst uit dat de aanvullende personele belasting hier op fr. 21.855,— is te bepalen.

Aandeelhouder E betaalt aldus:

— aan mobiliënbelasting	fr. 138.000,—
— aan aanvullende personele belasting	fr. 21.855,—
	totaal: fr. 159.855,— (8)

* * *

In ons land is de taxatie van de *beheerders* van een naamloze vennootschap vrij ingewikkeld wanneer er — zoals zulks het geval is voor vennootschap A — naast zgn. werkende ook — hetgeen wij zeer eigenaardig noemen — «niet-werkende» beheerders in de algemene leiding betrokken zijn. De niet-werkende beheerders betalen immers bedrijfsbelasting tegen het gewoon tarief proportioneel vermeerderd met 20 %, terwijl zelfde vermeerdering eveneens van toepassing is op het gedeelte van de bezoldiging van de werkende beheerder dat de vergoedingen uitgekeerd aan zijn niet-werkende collega niet overtreft.

In onze opgave ontvangt de afgevaardigde-beheerder B (die een werkend beheerder is) aan wedde, gratificaties, beloningen in natura en tantième in totaal fr. 1.532.000,—.

Zijn niet-werkende ambtsgenoot C strijkt aan zitpenningen en tantième in totaal fr. 334.000,— op.

Derhalve wordt de prestatie van B tot een beloop van fr. 334.000,— geacht gelijkaardig te zijn aan deze van C en wordt deze inkomstenschijf onderworpen aan de proportionele vermeerdering van 20 %.

De *werkende beheerder B* wordt belast over zijn totaal inkomen, groot fr. 1.532.000,—, waarvan mogen worden afgetrokken de tijdens de belastbare periode betaalde bedrijfsbelasting die wij bepalen op fr. 320.000 alsmede fr. 60.000,— (zijnde het maximum) aan bedrijfslasten, zodat belastbaar blijft: fr. 1.152.000,—.

De *bedrijfsbelasting* berekenen wij nu als volgt:

— normale B.B.	fr. 345.700,—
— aftrek gezinslasten (maximum)	fr. 16.500,—
	fr. 329.200,—
— evenredige verhoging 20 %	
	334.000
$329.200 \times \frac{334.000}{1.532.000} = 71.770 \times 20 \% =$	fr. 14.354,—
	fr. 343.554,—

Dit bedrag werd door vennootschap A ingehouden aan de bron.

De *aanvullende personele belasting* wordt berekend over de zuivere bedrijfsinkomsten (fr. 1.152.000,—) verminderd met het forfaitaire maximum (fr. 30.000) alsmede met de tijdens de belastbare periode betaalde A.P.B. die wij bepalen op fr. 180.000,—, zodat frank 942.000,— overblijft, waarop is verschuldigd: frank 185.135,—.

De werkende-beheerder B betaalt derhalve in het totaal:

— aan bedrijfsbelasting	fr. 343.554,—
— aan aanvullende personele belasting	fr. 185.135,—
	fr. 528.689,— (9)

Anderzijds wordt de *niet-werkende beheerder C* aangeslagen voor volgende bedragen (10), waarop de inhouding aan de bron eveneens toepasselijk is:

— in de bedrijfsbelasting	fr. 52.068,—
— in de aanvullende personele belasting	fr. 9.150,—
	totaal: fr. 61.218,— (11)

* * *

Als laatste in de reeks der inkomenverwerwers waar- van wij de schatplichtigheid naar Belgisch recht zoeken te bepalen komt tenslotte vennootschap A zelf. Alhoewel het inkomen van de zoëven behandelde physische personen, hetzij uit haar bruto-, hetzij uit haar netto-inkomen werd afgeleid, behandelen wij

onderneming A in laatste instantie daar het fiscaal regime van de naamloze vennootschappen in België in het licht van de belastingtechniek die in het buitenland wordt toegepast zeer delikate problemen stelt.

In het buitenland wordt de winst verwezenlijkt door een vennootschap op aandelen, in haar geheel onderworpen aan een vennootschapsbelasting met evenredig tarief. Deze vennootschapsbelasting bepaalt het aandeel — wanneer wij ons zo mogen uitdrukken — van de Schatkist in de verwezenlijkte winst. De uitbetaling van dit « dividend » is, evenmin als de terbeschikkingstelling van het dividend der vennoten, een bedrijfsuitgave. Zij is winstverdeling zonder meer.

De grote eenvoud die deze belastingtechniek kenmerkt weerspiegelt zich trouwens in de boekhoudkundige affectatie van het batig saldo, die even simpel is. Een gedeelte van de winst wordt onmiddellijk gereserveerd voor belastingen, terwijl pas het saldo wordt aangewend ter versterking van de reserves of tot uitkering van bruto-dividend en tantième. Hiermede is het boekjaar ook fiscaal definitief afgesloten.

In ons land wordt een totaal andere techniek gevolgd. De verwezenlijkte winst wordt immers gesplitst in twee gedeeltes — nl. enerzijds de aan de vennoten uitgekeerde winst en anderzijds de per saldo berekende gereserveerde winst — die beide het voorwerp uitmaken van twee verschillende belastingen met hun eigen modaliteiten en tarieven.

De aan de vennoten uitgekeerde winst wordt in hoofde van de vennootschap onderworpen aan de Nationale Crisisbelasting. De aanslagvoet is evenredig, nl. 20 %. De heffing is definitief en de storting mag door de vennootschap niet als een bedrijfsuitgave in rekening worden gebracht.

De gereserveerde winst daarentegen wordt aangeslagen in de bedrijfsbelasting. Deze belasting is progressief en is verder gekenmerkt door twee zeer belangrijke modaliteiten :

— het gaat hier niet om een definitieve heffing doch wel om een vóórheffing daar de bedrijfsbelasting betaald bij het reserveren op het ogenblik van de latere uitkering in mindering wordt gebracht van de zoëven behandelde Nationale Crisisbelasting en voor het saldo, van de Mobiliënbelasting die, naar aanleiding van zelfde uitkering, ten laste van de aandeelhouders werd ingehouden aan de bron;

— de betaling van de bedrijfsbelasting mag fiscaal als bedrijfsuitgave ten laste worden gelegd van de algemene onkostenrekening. Zij is derhalve medewinstbepalend daar zij de commercieel verwezenlijkte winst fiscaal vermindert of zelfs doet omslaan in een verlies. Of het commerciële verlies — dat over een periode van vijf jaar mag worden gerecupereerd — fiscaal verruimt.

Zolang dit verlies niet ten laste van de reserves wordt gelegd kunnen deze laatste worden uitgekeerd en blijft de vroeger betaalde bedrijfsbelasting haar verhaalbaarheid behouden.

Het toepassen van deze principes op de cijfergegevens voorhanden inzake vennootschap A leidt tot volgend resultaat.

Enerzijds bereiken de winstoverdracht alsmede de dotatie van de wettelijke en andere reserves een globaal bedrag van fr. 39.352.000,—.

Hierop is, volgens het progressief tarief, door rechtspersoon A bedrijfsbelasting verschuldigd voor een bedrag van fr. 15.433.300,— (1²).

De storting van deze belasting ten gunste van de Schatkist is een bedrijfsuitgave die het tijdens het boekjaar der storting commercieel gerealiseerde resultaat tot een beloop van fr. 15,4 miljoen fiscaal-gunstig zal beïnvloeden.

Blijft het gereserveerde bedrag, groot fr. 39,3 miljoen later intact en wordt het op een bepaald ogenblik onder de vennoten verdeeld dan mag de destijds betaalde bedrijfsbelasting, zijnde fr. 15,4 miljoen in mindering worden gebracht, eerst van de Nationale Crisisbelasting en daarna van de Mobiliënbelasting ingehouden ten laste der aandeelhouders.

Anderzijds wordt door vennootschap A aan de vennoten, globaal beschouwd, een bruto-dividend uitgekeerd van fr. 36.800.000,—.

Ten laste van de vennoten wordt hierop, zoals in het geval van aandeelhouder E aangetoond, 30 % Mobiliënbelasting ingehouden. Vennootschap A zelf wordt evenwel over het globaal bruto-dividend-bedrag aangeslagen in de Nationale Crisisbelasting waarvan de aanslagvoet op 20 % is bepaald. Aldus draagt de onderneming A andermaal een gedeelte van haar substantie af, en wel fr. 7.360.000,—.

Zoals reeds onderstreept is deze som door de Schatkist definitief verworven en is de betaling ervan niet aftrekbaar als bedrijfslast.

Te noteren dat het gedeelte van de winst dat als vergoeding van arbeidsinzet wordt uitgekeerd (in casu het tantième, groot fr. 4.848.000 in het voordeel van de Raad van Beheer) lastens de uitkerende vennootschap, niet wordt getaxeerd.

* * *

Het zoëven ontwikkelde beknopt theoretisch overzicht van het fiscaal regime der naamloze vennootschap in ons land alsmede de konkrete toepassing ervan op het geval A, zullen de lezer reeds duidelijk tot het besef hebben gebracht dat ons op dit punt zó specifiek-eigen fiscaal stelsel in concreto moeilijk kan worden vergelijken met en afgewogen tegen het fiscaal regime der kapitaalvennootschap in het buitenland. De grote, eenvoudige trekken van dit regime werden hierboven reeds aangeduid en zullen hierna nog herhaaldelijk worden geïllustreerd.

Het gaat dus geenszins op de door onderneming A aan de Schatkist gestorte globale som, nl. fr. 15.433.000 bedrijfsbelasting + fr. 7.360.000 Nationale Crisisbelasting, in totaal fr. 22.793.300,— te vergelijken met hetgeen door de buitenlandse ondernemingen A aan vennootschapsbelasting wordt afgedragen.

Enerzijds is de bedrijfsbelasting ten bedrage van fr. 15.433.000,— slechts een vóórheffing. Anderzijds is de fiscale winst ad fr. 81.000.000,— normaal de winst verwezenlijkt tijdens de belastbare periode, verminderd met de tijdens zelfde periode betaalde bedrijfsbelasting.

Om te kunnen vergelijken moet de Belgische onderneming A derhalve in dezelfde situatie gebracht worden als de buitenlandse ondernemingen A :

— de invloed van de tijdens de belastbare periode betaalde bedrijfsbelasting moet uitgeschakeld worden. Te dien einde stellen wij als regel dat de door vennootschap A in ons thema verwezenlijkte winst ad fr. 81.000.000,— (waaronder fr. 4.848.000,— tantième) de fiscale winst is, echter gerealiseerd vóór betaling van belastingen andere dan de zgn. objectieve belastingen;

— de invloed van de bedrijfsbelasting als vóórheffing moet eveneens geneutraliseerd worden. Het komt er op aan de definitieve belasting te berekenen over de winst zoals deze zoëven werd vastgelegd.

Wij veronderstellen derhalve dat vennootschap A tijdens het belastbaar boekjaar in de aldus aangeduide zin een winst van fr. 81.000.000,— heeft geboekt en — zoals in het buitenland het geval is — uit deze winst hetgeen de Keizer geacht heeft des Keizers te zijn wil vereffenen en zulks ten definitieven titel.

Daar aan de Raad van Beheer fr. 4.848.000,— als

tantième wordt uitgekeerd blijft fr. 76.152.000,— in hoofde van de vennootschap belastbaar.

Hierop is door de vennootschap fr. 12.692.000,—⁽¹³⁾ verschuldigd als Nationale Crisisbelasting, zodat een saldo blijft van fr. 63.460.000,—.

Moest dit saldo worden ter beschikking gesteld van de vennoten dan zou fr. 19.038.000,—⁽¹⁴⁾ ten laste van de begunstigden door vennootschap A moeten worden afgehouden aan de bron.

Aldus is onze Belgische referentiebasis volledig uitgewerkt en werd meteen duidelijk aangetoond in welke zin de in ons thema door onderneming A verwezenlijkte winst moet worden opgevat. De eigenaardigheid en ingewikkeldheid van onze taxatie der naamloze vennootschappen hadden voor gevolg dat vennootschap A in een hypothese moest worden gesteld die zich in onze dagelijkse fiscale en boekhoudkundige praktijk niet voordoet, maar ons, in het licht van onze doelstelling, niettemin zeer aanvaardbaar lijkt⁽¹⁵⁾.

* * *

Nederland

Wij geven er de voorkeur aan ons onderzoek naar de wijze waarop en de mate waarin de als thema gestelde inkomens in het buitenland worden belast aan te vangen met die landen waar een vermogensbelasting wordt geheven.

Wij vestigen er daarbij terloops de aandacht op dat de vermogensbelasting niet is bedoeld als een belasting op het kapitaal doch wel als een verkapte vorm van inkomstenbelasting⁽¹⁶⁾.

Onder deze landen is Nederland ons het meest nabij. Nu de complicaties in verband met de taxatie van vennootschap A in België nog fris in het geheugen liggen vinden wij het aangewezen eerst en vooral na te gaan hoe zelfde vennootschap A in Nederland wordt belast.

In Nederland wordt de winst verwezenlijkt door een naamloze vennootschap, in hoofde van de rechtspersoon aangeslagen onder het regime van de *vennootschapsbelasting* waarvan de aanslagvoet thans grofweg 47 % bedraagt.

Het tantième toegekend aan de Raad van Commissarissen⁽¹⁷⁾, aan de Directie, alsmede aan het personeel komt voor de vennootschapsbelasting niet in aanmerking.

Het in hoofde van vennootschap A belastbare bedrag belooft diensvolgens Fl. 4.424.850 × 47 % of Fl. 2.079.679⁽¹⁸⁾.

Zoals vroeger reeds onderlijnd gaat het hier om een definitieve taxatie waarop niet meer wordt teruggekeerd om het even of de eenmaal belaste winst wordt uitgekeerd, of in reserve gehouden om later te worden verdeeld — althans voor zover zij inmiddels niet is verloren gegaan.

Vennootschap A zal derhalve uit de gerealiseerde winst van Fl. 4.706.549 een bedrag, groot Fl. 2.080.000 reserveren voor belastingen, en het saldo gedeeltelijk herinvesteren en gedeeltelijk aanwenden tot uitkering van een bruto-dividend.

* * *

Van *bezoldigde D* bedragen de «inkomsten uit dienstbetrekking» Fl. 9.700 waarvan bij gebrek aan bewijskrachtige gegevens Fl. 100 beroepskosten mogen worden afgetrokken, alsmede Fl. 465,75 zijnde de in het kader van de Algemene Ouderdomswet ingehouden premie⁽¹⁹⁾.

Aldus blijft als zuiver inkomen Fl. 9.195.

Zoals bekend heeft bezoldigde D drie kinderen, nl.

— een studierend kind dat tot zijn huishouden behoort. Dit kind wordt in Nederland eigenaardig genoeg voor twee kinderen gerekend.

— twee studerende kinderen die niet tot het huishouden behoren. Deze kinderen worden er elk als drie kinderen beschouwd.

Bezoldigde D heeft derhalve recht op een aftrek voor acht kinderen.

Volgens de *inkomstenbelastingtabel* betaalt hij Fl. 82⁽²⁰⁾ — bedrag dat in het kader van de zgn. loonbelasting werd ingehouden.

* * *

Het bruto-dividend van *aandeelhouder E* bedroeg globaal Fl. 26.720.

Door vennootschap A werd hierop 15 % of in totaal Fl. 4.008 als *dividendbelasting* ingehouden.

Aandeelhouder E ontving derhalve slechts Fl. 22.712 netto, terwijl hem door vennootschap A een dividendnota werd uitgereikt waaruit blijkt dat Fl. 4.008 rechtstreeks aan de Ontvanger der Directe Belastingen werden afgedragen.

Bij de bepaling van zijn zuivere inkomsten uit roerend kapitaal heeft onze aandeelhouder het recht zekere kosten af te trekken, zoals :

- het bewaarloon;
- de kosten van vermogensbeheer;
- de huruprijs van de safe waarin de effecten worden bewaard.

Aangezien aandeelhouder E uitsluitend aandelen A onder zich houdt veronderstellen wij dat hij geen dergelijke kosten in rekening kan brengen.

Zijn zuiver inkomen belooft derhalve Fl. 26.720, zijnde het bruto-bedrag der geïnde coupons.

Rekening houdend met de achtvoudige kinderaftrek is hierop door aandeelhouder E aan *inkomstenbelasting* Fl. 5.873 verschuldigd.

Na verrekening der *dividendbelasting* blijft nog Fl. 1.865 bij te passen.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt zeer duidelijk dat de dividendbelasting van 15 % in Nederland, in tegenstelling met onze Mobiliënbelasting van 30 %, slechts een zgn. vóórheffing is. Op de inkomsten uit roerende kapitalen wordt de normale inkomstenbelasting toegepast. Deze is een *personele* belasting daar zij rekening houdt met de omvang van het totale inkomen van de belastingplichtige en met zijn persoonlijke lasten. Hetgeen langs de dividendbelasting teveel werd betaald, wordt aan de aandeelhouder teruggekeerd of vice versa.

In ons land is de Mobiliënbelasting een zakelijke belasting die de kapitaalinkomsten definitief aantast, zonder inachtneming van de persoonlijke toestand van de begunstigde.

Naast de inkomstenbelasting is aandeelhouder E in Nederland nog *vermogensbelasting* verschuldigd. Hiertoe is hij verplicht aan de inspecteur jaarlijks een zeer gedetailleerde aangifte van zijn vermogen (nl. enerzijds zijn bezittingen en anderzijds zijn schulden) te bezorgen. Zelfs de huishoudkas van zijn ega dient te worden verklaard ! Zijn opeenvolgende vermogensaangiften enerzijds en inkomenaangiften anderzijds worden nauwkeurig vergeleken.

In het geval dat ons bezighoudt is de heer uitsluitend vermogensbelasting verschuldigd over zijn aandelenportefeuille waarvan de beurswaarde Fl. 490.000 bedraagt⁽²¹⁾.

Hiervan mogen worden afgetrokken :

als gehuwde	Fl. 30.000
ingevolge kinderaftrek 8 × 7.500	Fl. 60.000

zodat blijft : Fl. 400.000

Over deze belastbare som wordt een vermogensbelasting geheven van Fl. 2.400, zijnde Fl. 3 voor elk geheel bedrag van Fl. 500.

Aandeelhouder E betaalt aldus in totaal:	
aan dividendbelasting	Fl. 4.008
inkomstenbelasting	Fl. 1.865
vermogensbelasting	Fl. 2.400

totaal: Fl. 8.273 (22)

* * *

Thans komen beide *commissarissen B en C* aan de beurt.

Als voorzitter van de Raad van Commissarissen ontvangt B een zgn. commissarisloon van Fl. 89.019, zijnde Fl. 52.295 ten titel van salaris en Fl. 36.724 als tantième.

Dit commissarisloon wordt in eerste instantie *zake-lijk* getroffen door de commissarissenbelasting waarvan de aanslagvoet grofweg niet minder dan 50 % bedraagt.

In het geval van commissaris B moet door vennootschap A zo maar even Fl. 43.209 ten titel van commissarissenbelasting worden ingehouden.

Na deze «*capitis diminutio maxima*» wordt over het saldo de inkomstenbelasting berekend zoals voor bezoldigde D het geval was.

Bedoelde inkomstenbelasting (die als vallende in het vlak van de loonbelasting eveneens wordt ingehouden) bedraagt hier Fl. 15.863.

Commissaris B wordt dus belast als volgt:	
in de commissarissenbelasting	Fl. 43.209
in de inkomstenbelasting	Fl. 15.863

Totaal: Fl. 59.072 (23)

De afzonderlijke berekening van de belasting gedragen door commissaris C leert ons tenslotte dat van zijn presentiegelden en tantième (in totaal Fl. 19.410) volgende bedragen worden ingehouden:

als commissarisbelasting	Fl. 8.405
als inkomstenbelasting	Fl. 272

Totaal: Fl. 8.677 (24)

Hiermede is ons thema voor wat Nederland betreft volledig uitgewerkt.

Daar de structuur van de inkomstenbelasting in dit land nog steeds beheerst wordt door tijdens de bezetting getroffen besluiten die achteraf — afgezien van een reeks wijzigingen — werden gehandhaafd, is het geen wonder dat tussen het belastingsysteem in Nederland en het thans ter sprake komende West-Duitse «patroon» een enge verwantschap bestaat. Dezelfde opmerking geldt trouwens ook voor het Groot Hertogdom Luxemburg.

* * *

West-Duitsland

In de West Duitse Bundesrepubliek is de Aktiengesellschaft (de tegenhanger van onze naamloze vennootschap) het voorwerp van twee belastingen die binnen dit bestek dienen ter sprake te komen, nl. de Körperschaftsteuer en de Vermögensteuer.

In tegenstelling met hetgeen in ons land alsmede in Nederland het geval is, worden de vergoedingen uitgekeerd aan de leden van de Aufsichtsrat (25) qualitate qua, ook in hoofde van de vennootschap belast.

Een ander treffend verschilpunt ligt in het feit dat hier ook de rechtspersonen worden aangeslagen in de

vermogensbelasting, hetgeen in Nederland niet het geval is.

Vennootschap A wordt derhalve in het kader van de Körperschaftsteuer belast over een totaal inkomen van DM. 5.458.695.

Daar het eigen vermogen van vennootschap A, zoals het werd vastgesteld met het oog op de Vermögensteuer, een bedrag van DM. 5 miljoen overschrijdt, is haar inkomen volgens het regime van de Körperschaftsteuer belastbaar tegen de gewone aanslagvoet die thans 51 % bedraagt, met dien verstande evenwel dat op de uitgekeerde dividenden slechts 15 % moet worden betaald.

Vennootschap A betaalt derhalve aan Körperschaftsteuer:

DM. 3.058.690 aan 51 %	= DM. 1.559.931
DM. 2.400.000 aan 15 %	= DM. 360.000

Totaal = DM. 1.919.931

Te noteren dat deze belasting tijdens de belastbare periode door trimestriële vooruitbetalingen moet worden vereffend om definitief te worden geregeld na de uiteindelijke aangifte.

Over het zgn. Betriebsvermögen (of netto-vermogen, zijnde het kapitaal meer de reserves) is door vennootschap A Vermögensteuer verschuldigd.

Teneinde de naweeën van de jongste wereldoorlog en meer bepaald de komplikaties verbonden aan de Lastenausgleichs-Abgaben (26) te ontgaan, veronderstellen wij dat vennootschap A pas na juni 1948 is tot stand gekomen. Verder nemen wij aan dat het eigen vermogen van A fiscaal op DM. 60.200.000 werd bepaald.

In deze voorwaarden bedraagt de Vermögensteuer 1 % van 60,2 miljoen DM. of 602.000 DM. Dit bedrag dient eveneens door trimestriële stortingen te worden vereffend.

Vennootschap A betaalt derhalve:

— Körperschaftsteuer	DM. 1.919.931
— Vermögensteuer	DM. 602.000

DM. 2.521.931 (27)

* * *

Hiermede kunnen wij overstappen naar de taxatie van onze natuurlijke personen waaronder in de eerste plaats *bezoldigde D*.

De «Einkünfte aus nichtselbständiger Arbeit» belopen volgens ons thema DM. 11.250 waarvan 564 DM. mogen worden afgetrokken als forfaitaire «Werbungskosten», meer DM. 636, zijnde het minimumbedrag dat mag in mindering worden gebracht uit hoofde van gedane «Sonderausgaben» (28).

Aldus blijft een belastbaar inkomen van DM. 10.050, waarop, rekening houdend met een «Kinderermäßigung» voor drie kinderen, DM. 456 verschuldigd is.

Bezoldigde D betaalt derhalve een Einkommensteuer van DM. 456 (door vennootschap A ingehouden in het kader van de Lohnsteuer) (29).

* * *

Aandeelhouder E heeft recht op een bruto-dividend van DM. 30.984, waarvan door Vennoot A de Dividendsteuer à 25 % wordt ingehouden, of DM. 7.746. Er wordt derhalve slechts DM. 23.238 ten gunste van E uitgekeerd.

Voor de Einkommensteuer komt het bruto-inkomen in aanmerking, groot DM. 30.984, te verminderen met DM. 150 forfaitaire «Werbungskosten» en met DM. 4.830, zijnde de tijdens de belastbare periode be-

taalde vermogensbelasting die aanvaard wordt als Sonderausgabe.

Aldus blijft DM. 26.004 belastbaar waarop volgens het tarief DM. 4.096 verschuldigd is.

Aangezien echter reeds DM. 7.746 aan dividendbelasting door vennootschap A werd ingehouden, moet DM. 3.650 door het Finanzamt aan aandeelhouder E terugbetaald worden. Deze teruggave illustreert zeer duidelijk hoe de dividendbelasting ook in Duitsland — zoals trouwens in vele andere landen — slechts een vóórheffing is t.o.v. de inkomstenbelasting.

Zelfde belastingplichtige wordt eveneens aangeslagen in de *Vermögensteuer*.

De waarde van zijn effectenportefeuille belooft DM. 568.000, waarvan mogen worden afgetrokken :

- ten persoonlijke titel DM. 10.000
- voor zijn echtgenote DM. 10.000
- voor zijn kinderen (3×5.000) DM. 15.000

zodat DM. 533.000 overblijft waarop 1 % verschuldigd is, met uitzondering van een zeker gedeelte — door ons bepaald op DM. 200.000 — dat slechts onderworpen is aan 0,75 % ⁽³⁰⁾.

Aandeelhouder E betaalt derhalve :

- Einkommensteuer DM. 4.096
- Vermögensteuer DM. 4.830

totaal : DM. 8.926 ⁽³¹⁾

* * *

Belastingtechnisch beschouwd valt het inkomen van Generaldirektor B — Vorsitz der Vorstands — als volgt uiteen :

Hij ontving als wedde DM. 60.652 en als Tantième DM. 42.584, hetgeen een totaal inkomen uit « nichtselbeständige Arbeit » betekent van DM. 103.236. Zoals in het geval van bezoldigde D mogen hiervan forfaitair DM. 564 als bedrijfslasten en DM. 636 als Sonderausgaben worden afgetrokken, zodat DM. 102.036 overblijft als belastbaar inkomen.

Hierop is volgens het tarief DM. 33.394 verschuldigd.

Generaldirektor B betaalt derhalve :

Einkommensteuer : DM. 33.394 ⁽³²⁾.

Beheerder C — Mitglied des Aufsichtsrats — ontving uitsluitend « Aufsichtsratsvergütung » voor in totaal DM. 22.505.

Het betreft hier inkomen uit zelfstandige arbeid waarvan hij als Sonderausgaben mag aftrekken : DM. 636.

Aldus blijft DM. 21.869 belastbaar, waarop verschuldigd : DM. 2.928.

Beheerder C betaalt aldus :

Einkommensteuer : DM. 2.928 ⁽³³⁾.

* * *

Frankrijk

Het belastinggebied van de naamloze vennootschap wordt in Frankrijk beheerst door de « *impôt sur les sociétés* ». Over de belastbare winst — waaronder de tantièmes, doch niet de presentiegelden uitgekeerd aan de arad van beheer zijn begrepen — wordt belasting geheven tegen een evenredige aanslagvoet die thans op 50 % is bepaald.

De *impôt sur les sociétés* moet worden gestort door vier trimestriële vooruitbetalingen waarvan elk bedrag in principe gelijk moet zijn aan één vijfde van de belasting tegen de actuele aanslagvoet berekend op basis van de winst van het vorig boekjaar.

Blijkt achteraf dat de werkelijk verschuldigde be-

lasting zich lager situeert dan de gestorte vooruitbetalingen dan wordt het batig saldo in mindering gebracht van de belasting verschuldigd over het volgend boekjaar.

Volgens onze tabel der koopkrachtpariteit bedroeg de fiscale winst verwezenlijkt door *vennootschap A* Ffr. 960.512.050, die wij verminderen met $6 \times$ Ffr. 213.450, zijnde de « *jetons de présence* » uitbetaald aan beheerder C en zijn (« niet-actieve ») collega's.

Uit hetgeen voorafgaat volgt dat vennootschap A verschuldigd is aan « *impôt sur les sociétés* » : Ffr. 479.615.500 ⁽³⁴⁾.

* * *

Voor wat de fysieke personen betreft valt de inkomstenbelasting in Frankrijk uiteen in :

— enerzijds, de *taxe proportionnelle*, waarvan de aanslagvoet thans op 22 % is bepaald.

Er bestaan evenwel talrijke verminderingen naargelang de aard en het bedrag der inkomsten.

— anderzijds, de *surtaxe progressive*, die een « globale » belasting is, gekenmerkt door een sterk progressief tarief.

In het kader van de belastinghervorming van 1948 werd de *cédulaire* belasting op de wedden, lonen en pensioenen afgeschaft. Dit heeft thans voor gevolg dat deze inkomsten in algemene regel van de « *taxe proportionnelle* » zijn vrijgesteld.

Voormelde *cédulaire* belasting werd vervangen door een « *versement forfaitaire à la charge des employeurs* », vastgesteld op 5 % ⁽³⁵⁾ van het bedrag der bezoldigingen en voordelen in natura door de werkgevers uitbetaald of verleend aan hun personeel.

In het geval van *bezoldigde D* waarvan de jaarwedde minder dan Ffr. 3 miljoen bedraagt, moet door vennootschap A voor eigen rekening 5 % van het uitbetaalde bruto-loon aan de Schatkist worden gestort. Deze storting is in hoofde van A een bedrijfsuitgave.

Teneinde zowel vennootschap A als werknemer D op dezelfde voet te behandelen als hun buitenlandse collega's, nemen wij aan dat de *forfaitaire* storting waarvan hoger sprake in werkelijkheid eigenlijk toch door D gedragen wordt en wel in deze zin dat zijn jaarwedde hier 5 % minder bedraagt dan zulks in de andere behandelde landen het geval zou zijn.

Aangestelde D verdient namelijk Ffr. 1.979.640 — 5 % = Ffr. 1.880.658.

Zoals zoëven aangeduid betaalt hij geen *taxe proportionnelle* en wordt derhalve te zijnen laste geen loonbelasting ingehouden.

Heer D is evenwel onderworpen aan de *surtaxe progressive* die als volgt wordt berekend :

Van de genoten wedde mogen vooreerst forfaitair 10 % bedrijfskosten worden afgetrokken. Van het saldo komt slechts 85 % als belastbaar bedrag in aanmerking.

Dit saldo bedraagt in het geval van aangestelde D Ffr. 1.438.000.

Hierop wordt de *surtaxe progressive* geheven volgens het stelsel van het « *quotient familial* » — een techniek waaraan in ons land met het oog op de hervorming van de belasting van het familiaal inkomen regelmatig aandacht wordt besteed.

Als gehuwde heer heeft D recht op twee zgn. « delen » waaraan voor elk van zijn kinderen een half « deel » kan worden toegevoegd zodat hij in totaal aanspraak kan maken op 3,5 « delen ». Was hij jonggezel gebleven dan had hij slechts over één deel beschikt.

Zijn belastbaar inkomen, groot Ffr. 1.438.000, wordt nu gedeeld door 3,5 hetgeen een « *quotient familial* » aanwijst van Ffr. 410.857.

Hierdoor komt hij in een lagere inkomenzone terecht en geniet hij een dubbel voordeel:

Enerzijds wordt hij aangeslagen tegen een heel wat mildere aanslagvoet dan zulks volgens het sterk progressieve tarief van de surtaxe normaal het geval zou geweest zijn. Anderzijds is de eerste inkomensciff van Ffr. 220.000 van surtaxe vrijgesteld.

Volgens het tarief is op voormeld «quotient familial» Ffr. 22.128 verschuldigd.

Dit bedrag wordt tenslotte vermenigvuldigd met 3,5 teneinde het definitief bedrag van de surtaxe progressive te bepalen.

Aldus wordt bezoldigde D aangeslagen voor Ffr. 77.450.

De techniek van het quotient familial komt derhalve hierop neer dat het belastbaar inkomen van Ffr. 1.438.000 beschouwd wordt als de som van drie en een half inkomens van elk Ffr. 410.857, zodat onze belastingplichtige, ingevolge zijn gezinslast 3,5 maal genoten heeft van het voordeel van de lagere aanslagvoet alsmede van de vrijstelling van de eerste inkomentranché van Ffr. 220.000.

Sinds 1956 is bezoldigde D nog één decime verhoging verschuldigd aan het Fonds National de Solidarité.

Hij betaalt dienvolgens uiteindelijk: Ffr. 85.195 (36).

* * *

De winst door vennootschap A uitgekeerd aan *aandeelhouder E* bezorgt aan deze laatste een globaal bruto-dividend van Ffr. 5.452.000.

Hierop is 22 % «*taxe proportionnelle*» verschuldigd, af te houden door vennootschap A.

Te noteren dat de vennootschap deze som in werkelijkheid grotendeels vooraf heeft gestort onder de vorm van vier gelijke trimestriële voorschotten die achteraf definitief worden verrekend. Het bedrag dezer voorschotten werd berekend op basis van de 4/5 der inkomsten verdeeld tijdens het vorig dienstjaar.

Wij vestigen eveneens de aandacht op het zakelijk karakter van de «*taxe proportionnelle de distribution*» die evenmin als onze mobilienbelasting rekening houdt met de persoonlijke toestand van de belastingplichtige.

Aandeelhouder E ontvangt derhalve slechts Ffr. 4.252.560.

Hierop is «*surtaxe progressive*» verschuldigd zoals in het geval van bezoldigde D.

De toepassing van een verkorte berekeningsformule nl. $(4.252.000 \times 0,30 \%) = 558.250$, wijst een surtaxe progressive aan van Ffr. 717.350 te verhogen met één decime.

Aandeelhouder E betaalt aldus:

— <i>taxe proportionnelle</i>	Ffr. 1.199.440
— <i>surtaxe progressive</i>	Ffr. 717.350
— <i>decime Fonds national</i>	Ffr. 71.735

Totaal: Ffr. 1.988.525 (37)

* * *

Thans volgen beide beheerders B en C.

Zoals bekend valt het inkomen van beheerder C als volgt uiteen:

— <i>jetons de présence</i>	Ffr. 213.450
— <i>tantième</i>	Ffr. 3.746.600

Ffr. 3.960.050

Dit inkomen wordt beschouwd als inkomen uit roerend kapitaal, onderworpen — zoals in het geval van aandeelhouder E — aan de *taxe proportionnelle de distribution* tegen een aanslagvoet van 22 %.

Het saldo (of netto-inkomen) is onderworpen aan de *surtaxe progressive*.

Terloops herinneren wij eraan dat de door vennoot-

schap A aan haar beheerders uitbetaalde presentiegelden door haar als bedrijfslast mogen worden in rekening gebracht.

Anderzijds heeft beheerder B in zijn hoedanigheid van *président-directeur-général*, naast zijn gewone jaarwedde die is bepaald op Ffr. 10.672.000 nog een dubbele *tantième*, groot Ffr. 7.493.000, ontvangen.

Deze *tantième* valt als roerend inkomen, onder het regime van de *taxe proportionnelle de distribution*.

De wedde is vrijgesteld van de *taxe proportionnelle* tenminste voor zover aanvaard wordt dat het globaal bedrag der vergoedingen uitgekeerd aan B niet overtreft hetgeen fiscaal geacht wordt de normale vergoeding van daadwerkelijk uitgeoefende functies te zijn. Ware zulks niet het geval dan zou het abnormaal geachte wedde-quotum beschouwd worden als een roerend inkomen onderworpen aan de *taxe de distribution* en niet aftrekbaar in het voordeel van vennootschap A.

De jaarwedde toegekend aan beheerder B overtreft Ffr. 6.000.000, hetgeen lastens vennootschap A een «*versement forfaitaire*» met zich meebrengt van 5, 10 en 16 %.

Net zoals in het geval van bezoldigde D veroorloven wij ons dit *versement forfaitaire* — economisch beschouwd — ten laste te leggen van B door te aanvaarden dat de door B in Frankrijk genoten jaarwedde in werkelijkheid Ffr. 10.672.000 — 1.197.000 beliep of Ffr. 9.475.000.

Uit onze berekeningen — die wij graag aan onze lezers besparen — blijkt dat beheerders B en C volgende belastingen dienen te betalen:

beheerder B

— <i>taxe proportionnelle de distribution</i>	Ffr. 1.648.460
— <i>surtaxe progressive</i>	Ffr. 4.413.250
— <i>decime Fonds de Solidarité</i>	Ffr. 441.325

Totaal: Ffr. 6.503.035 (38)

beheerder C

— <i>taxe proportionnelle de distribution</i>	Ffr. 871.211
— <i>surtaxe progressive</i>	Ffr. 374.517
— <i>decime Fonds de Solidarité</i>	Ffr. 37.451

Totaal: Ffr. 1.283.179 (39)

* * *

Verenigd Koninkrijk

Volgens Angelsaksisch recht is de tegenhanger van onze naamloze vennootschap de «*limited company*» die in het kader van het Britse belastingstelsel onderworpen is aan de *income tax* en de *profits tax*.

Overeenkomstig de door ons vroeger vooropgezette cijfers werd de tijdens de belastbare periode door vennootschap A behaalde winst berekend op £ 524.211.

Wij verminderen dit cijfer met £ 31.375 zijnde het bedrag vergoed aan het «*board of directors*» (40) waarop in hoofde van de rechtspersoon geen *income tax* wordt geheven. Aldus blijft een belastbaar inkomen van £ 492.836.

Dit bedrag wordt in de *income tax* aangeslagen tegen de zgn. «*standard rate*» die thans op «*7/9 in the pound*» is bepaald (41).

Volgens deze typisch Engelse berekeningswijze dient aldus door vennootschap A £ 190.973.19.0 aan *income tax* te worden afgedragen.

Wij vestigen er evenwel de aandacht op dat voormelde *income tax* in principe door de Schatkist slechts definitief verworven is voor zover zij de niet-uitgekeerde winsten der belaste vennootschap betreft. In

het vlak der uitgekeerde winsten is zij slechts een vóórheffing t.o.v. de income tax verschuldigd door de aandeelhouder, zoals uit het voorbeeld van vennoot E zal blijken.

Verder is door vennootschap A nog een duty van 10 % of £ 49.283 verschuldigd in het kader van de *profits tax*.

Vennootschap A betaalt hier derhalve :

— income tax (voorlopig)	£ 190.974. 0.0
— profits tax	£ 49.283.12.0

totaal : £ 240.257.12.0 (42)

* * *

Bezoldigde D genoot tijdens de belastbare periode een inkomen van £ 1.080. Daar het hier inkomen uit arbeid betreft mag hij hiervan, ten titel van « earned income relief » twee negenden in vermindering brengen.

Anderzijds heeft hij ingevolge zijn gezinslast nog recht op volgende verminderingen :

— married allowance	£ 240
— kinderaftrek (3 × 150)	£ 450

Op zijn aldus vastgesteld belastbaar inkomen is de standard rate van « 7/9 in the pound » toepasselijk met dien verstande evenwel dat hij ingevolge de « reduced rate relief » op de eerste £ 360 slechts £ 84 in de plaats van £ 139.10.0 dient te betalen.

Deze gegevens laten ons toe de door bezoldigde D verschuldigde *income tax* op een typisch Engelse wijze te berekenen :

Earned income £ 1,080
tax à 7/9 £ 418.10.0

Deduct :

Earned income allowance (2/9 of 1.080)	£ 240
Married allowance	£ 240
3 children	£ 450

£ 930 à 7/9 =

£ 360. 7.6

Reduced rate allowance
on first £ 360 = £ 55.10.0

£ 415.17.6

Income tax payable £ 2.12.6 (43)

Bezoldigde D betaalt derhalve slechts £ 2.12.6 aan income tax. Dit bedrag werd door vennootschap A ingehouden in het kader van het « pay as you earn »-stelsel.

Daar zijn inkomen te laag ligt betaalt D geen sur-tax.

* * *

Het inkomen van aandeelhouder E ligt heel wat hoger, daar de hem toegewezen dividenden een totaal bedrag bereiken van £ 1.822.16.0.

Bedoelde dividenden worden « free of tax » uitgekeerd. Zij worden immers geacht in de income tax te zijn belast geweest ingevolge de betaling door vennootschap A van income tax tegen de standard rate op haar globale winst waarvan de uitgekeerde winst een gedeelte vormt.

De bruto-waarde der uitgekeerde dividenden beloopt £ 2.976.

De income tax ten laste van aandeelhouder E wordt over dit bruto-inkomen op dezelfde wijze berekend als in het geval van bezoldigde D, met dien verstande evenwel dat E uiteraard geen aanspraak kan maken op « earned income relief ».

Uit onze berekening blijkt dat E aldus een inkomstenbelasting verschuldigd is van £ 830.6.6.

Daar evenwel £ 1.153.4.0 door vennootschap A werd

uitbetaald over de in zijn voordeel uitgekeerde winst, heeft hij tegenover het Board of Inland Revenue een « claim » tot een beloop van £ 322.17.6.

Hieruit blijkt duidelijk dat de door de vennootschap afgedragen income tax niet alleen niet wordt verzwaard door de income tax ten laste van de aandeelhouder, doch, wat meer is, in zover zij de uitgekeerde winsten betreft, in principe slechts een vóórheffing is tegenover laatstgenoemde belasting.

Zoals hogervermeld beliep het bruto-inkomen van aandeelhouder E £ 2.976. Het overschrijdt aldus de grens waarover *sur-tax* verschuldigd is, en wel met een bedrag van £ 426. Over deze tranche is « 2.0 in the pound » verschuldigd of £ 42.12.0.

Wij vestigen er terloops de aandacht op dat de sur-tax-rate progressief is en oploopt van 2 tot 10 sh. per pond (of m.a.w. van 10 tot 50 %).

Aandeelhouder E betaalt aldus :

income tax	£ 830. 6.6
sur-tax	£ 42.12.0
	£ 872.18.6 (44)

* * *

Tenslotte komen beide « directors » aan de beurt.

Wij beperken er ons toe te onderlijnen dat het totale inkomen zowel van beheerder C als van beheerder B wordt beschouwd als « earned income ».

Onze berekening — die wij aan de lezer besparen — leidde tot volgende resultaten :

— beheerder B

— inkomen : £ 9,915	
waarop verschuldigd :	
— income tax	£ 2.919.14.6
— sur-tax	£ 1.934. 4.3

totaal : £ 4.853.18.9 (45)

— beheerder C

— inkomen : £ 2,161	
waarop verschuldigd :	
— income tax	£ 328.10.3
— sur-tax	£ nihil

totaal : £ 328.10.3 (46)

* * *

Canada

De studie van het Canadees belastingrecht is vrij boeiend en zulks alleen reeds ingevolge het feit dat zij zeer duidelijk en konkreet het onderscheid laat aanvoelen tussen de eenheidsstaat enerzijds en de bondsstaat anderzijds.

Het primerend karakter van de staten-leden komt in Canada in het vlak van de income tax zeer duidelijk tot uiting in de zgn. « Tax Rental Agreements ».

Het betreft hier verdragen die tussen de centrale regering en de provincies werden afgesloten en waarbij de provincies het heffen van inkomstenbelastingen overlieten aan het federaal bestuur doch zich anderzijds een aandeel reserveerden in de opbrengst van zelfde belastingen. De thans vigerende verdragen komen in 1961 op vervaldag.

Anderzijds zijn de twee voornaamste provincies, nl. Quebec en Ontario thans door geen dergelijke overeenkomst met de federale regering meer verbonden en hebben zij weer een eigen income tax ingevoerd.

Aldus bestaan naast de dominion income tax ook nog de Quebec income tax en de Ontario income tax, elk met hun eigen tarieven en met hun eigen normen inzake bepaling van het belastbaar inkomen.

Teneinde dubbele belasting van hetzelfde inkomen te ontgaan mogen in het kader van de *dominion income tax* zekere bedragen in vermindering worden gebracht. Deze «tax credits» worden vastgesteld in functie van het inkomen dat in Quebec en/of Ontario werd verworven. De «allocation-rules» aangelegd door enerzijds de federale en anderzijds de provinciale instanties zijn echter uiteenlopend zodat de beoogde ontwijking van dubbele belasting dan toch niet helemaal wordt bereikt.

Tenslotte bestaan verdragen ter voorkoming van dubbele belasting niet alleen tussen de federatie en sommige buitenlandse staten, doch zelfs tussen provincies en buitenlandse staten.

De zoëven aangeraakte verwickelingen, die door de onderdaan van een eenheidsstaat als eerder vreemd en zelfs een tikje onbehaaglijk worden gevoeld, gaan wij hieronder eenvoudigheidshalve voorbij.

* * *

Het belastbaar inkomen van vennootschap A werd door het District Taxation Office berekend op Can. \$ 1.974.639 (47).

Over de eerste \$ 25.000 is 20 % en over het saldo 47 % verschuldigd, zodat vennootschap A in het kader van de *dominion income tax* wordt aangeslagen voor een bedrag van \$ 921.330.

Vennootschap A heeft het recht 9 % van haar inkomen verworven in Quebec en Ontario en aldaar onderworpen aan de provincial income tax van voormelde belastingschuld af te trekken.

Daar de income tax in Ontario thans 11 % bedraagt, moeten wij eenvoudigheidshalve aannemen dat onze test-belastingplichtige aldaar niet gevestigd is. Wij veronderstellen eveneens dat de aan de provincie Quebec gestorte inkomstenbelasting samenvalt met het «tax credit» toegestaan door de centrale regering hetgeen ons toelaat de som van \$ 921.330 te beschouwen als zijnde de door vennootschap A in Canada gedragen income tax.

Vennootschap A betaalt derhalve in Canada \$ 921.330 (48).

Deze schuld wordt in 12 maandelijks afbetalingen aangezuiverd gedeeltelijke gedurende en gedeeltelijk na verloop der belastbare periode.

* * *

Wij veronderstellen dat *bezoldigde D* gevestigd en werkzaam is in de provincie Ontario (of in een andere provincie met uitzondering van Quebec, waar ook de fysische personen aan de provincial income tax onderworpen zijn).

Zijn belastbaar inkomen bedraagt Can. \$ 4.309 waarvan mogen worden afgetrokken:

— de «optional standard deduction»,	
	groot \$ 100 (49)
— als gehuwde	\$ 2.000
— kinderaftrek (3 × \$ 500)	\$ 1.500
	\$ 3.600

Uiteindelijk wordt hij derhalve belast over \$ 709 waarop verschuldigd is \$ 78, bedrag dat werd ingehouden aan de bron in het kader van het «pay as you earn system».

* * *

Het bruto-dividend verworven door aandeelhouder E bedroeg in Canada \$ 11.895.

Bij de uitbetaling van dit dividend door vennootschap A of door één of andere tussenpersoon wordt ten laste van begunstigde E geen belasting ingehouden. Dit feit is op zichzelf reeds merkwaardig.

Zoals in het geval van D heeft onze aandeelhouder E recht op \$ 3.600 ten titel van «deductions».

Aldus blijft een belastbaar inkomen van \$ 8.295 waarop volgens het tarief \$ 1.552 verschuldigd is.

Daar het hier gaat om inkomen uit kapitaal en niet uit arbeid, wordt een surtax geheven van 4 % over \$ 11.895 — \$ 3.500 (50) = \$ 336.

E is dus in totaal verschuldigd: \$ 1.552 meer \$ 336 of \$ 1.888.

Onze belastingplichtige heeft echter recht op het zgn. «dividend tax credit». Vanwege vennootschap A ontving hij als aandeel in haar winst \$ 11.895, zijnde een winstaandeel waarover door vennootschap A zelf reeds inkomstenbelasting werd betaald. Teneinde de dubbele heffing te milderen mag hij van de door hem verschuldigde inkomstenbelasting een bedrag aftrekken gelijk aan 20 % der opgestreken dividenden, of \$ 2.379.

Hieruit blijkt tot onze verrassing dat door aandeelhouder E in Canada geen income tax is verschuldigd.

Aandeelhouder E betaalt hier derhalve: nihil.

Het «investment income» van onze belastingplichtige was onvoldoende om tot de heffing van income tax aanleiding te geven. Was zulks niet het geval geweest dan had hij, volgens het «self-assessment system», de verschuldigde taxe geraamd en met kwartaalaflossingen gekweten.

* * *

De fiscale behandeling van de «corporation directors» B en C is in Canada dezelfde als deze van employee D. De director fees zijn in hoofdte van de vennootschap als bedrijfslast aftrekbaar. In hoofdte van de genietters zijn zij te beschouwen als inkomen uit arbeid en niet uit kapitaal, ten minste voor zover zij niet zijn: «in excess of fair and reasonable».

In deze voorwaarden wordt betaald:

— door beheerder B	
— belastbaar inkomen:	Can. \$ 39.633
— income tax	\$ 13.425 (51)
— door beheerder C	
— belastbaar inkomen:	\$ 8.639
— income tax	\$ 797 (52)

* * *

Verenigde Staten van Amerika

Het laatste territoriaal belastinggebied dat in dit overzicht ter sprake komt, is het enorme gebied gevormd door de 50 gefedereerde staten van Amerika.

Het belastbaar inkomen van *vennootschap A* werd hier door de District Director berekend op US \$ 2.031.561.

Hierop is een *corporation normal tax* alsmede een *surtax* verschuldigd van (52 % × 2.031.561) — \$ 5.500 = \$ 1.050.911.

Vanaf 30-6-59 werden de normal tax en de sur-tax rates evenwel teruggebracht op samen 47 %.

Vennootschap A betaalt aldus in de V.S.A. \$ 1.050.911 (53) — bedrag dat dient te worden gestort binnen de drie maanden na de afsluiting van het boekjaar.

* * *

De salaries, fees, enz. genoten door *bezoldigde D* beliepen volgens ons thema \$ 4.452.

Daar dit inkomen lager ligt dan \$ 5.000 mag de zgn. «optional tax table» worden gebruikt. Volgens dit vereenvoudigd tarief is door heer D, rekening houdend

met zijn gezinstoestand, \$ 206 ⁽⁵⁴⁾ verschuldigd ten titel van *income tax*.

Dit bedrag werd door vennootschap A aan de bron ingehouden.

* * *

Het (bruto) dividend door vennootschap A ter beschikking gesteld van *aandeelhouder A* beloopt \$ 12.263.

Dit bedrag wordt door A of door de bevoegde tussenpersoon aan E uitbetaald zonder enige afhouding.

Over de eerste \$ 50 die E tijdens de belastbare periode heeft geïnd is geen *income tax* verschuldigd. Aldus blijft \$ 12.213 als « *gross income* ».

Van dit bedrag mag hij 10 %, max. \$ 1.000 aftrekken als « *standard deduction* » daar hij er niet toe in staat is de uitgave van hoger oplopende kosten van verwerving te bewijzen.

Blijft belastbaar : \$ 11.213.

Thans komen de zgn. « *deductions for exemptions* » aan de beurt en wel als volgt ⁽⁵⁵⁾ :

\$ 600 ten persoonlijke titel;

\$ 600 voor zijn echtgenote;

\$ 600 voor ieder kind.

Lettend op zijn gezinstoestand mag *aandeelhouder E* aanspraak maken op \$ 3.000 verminderings.

Aldus blijft belastbaar : \$ 8.213 waarop volgens het tarief \$ 1.735 is verschuldigd.

Net zoals in Canada wordt er echter ook in de V.S.A. rekening mede gehouden dat over de door vennootschap A uitgekeerde winst reeds vennootschapsbelasting werd betaald.

Aan *aandeelhouder E* wordt immers het recht gegund een *tax credit* in rekening te brengen groot 4 % van de in zijn *gross income* begrepen dividenden, of \$ 490.

Aldus betaalt hij uiteindelijk \$ 1.735 — \$ 490 = \$ 1.245 ⁽⁵⁶⁾.

Dit bedrag wordt in principe vereffend tijdens de belastbare periode zelf en zulks door één enkele storting of door een reeks partiële stortingen verricht in functie van het door E over zelfde periode geraamde inkomen. Later wordt eventueel bijgesteld of teruggevorderd.

* * *

De « *salaries and fees* » van beide *directors B* en *C* worden beschouwd als inkomsten uit arbeid voor zover zij verantwoord zijn door de aan de maatschappij bewezen diensten.

De belasting wordt berekend — *mutatis mutandis* — zoals in het geval E.

De resultaten — berekend volgens *spoedprocedure* — zijn als volgt :

— *beheerder B*

— inkomen : \$ 40.857

— *income tax* \$ 12.854 ⁽⁵⁷⁾

— *beheerder C*

— inkomen : \$ 8.906

— *income tax* \$ 1.023 ⁽⁵⁸⁾

* * *

Besluit

Alhoewel de bekoring ons besluit dit fiscaal panorama — om niet van een « *fisco-rama* » te gewagen — verder uit te breiden, menen wij ons overzicht tot de zoëven behandelde landen te mogen beperken.

Wij doen zulks in volle gemoedsrust temeer daar tenslotte een belastinggebied werd bestreken waarin — volgens een historisch woord — de zon nooit ondergaat.

In alle landen zonder uitzondering, wordt het ge-

heel der fiscale normen veelal vergeleken met een jungle — een gebied gekarakteriseerd door een onontwarbaar rijke flora en een even verraderlijke fauna. Deze vergelijking geldt universeel, al hoeft gezegd dat de hoofdwegen die al deze onderscheiden gebieden doorkruisen, in hun structuur vrij eenvoudig en zelfs zeer gelijklopend zijn.

In haar wezenstrekken valt de inkomstenbelasting uiteen :

— ofwel in één enkele belasting van het globale inkomen met inachtneming van de persoonlijke toestand van de belastingplichtige en tegen een progressief tarief.

— ofwel in de belasting van de onderscheiden netto-opbrengsten die aan de belastingplichtige toevloeien, onafhankelijk van zijn persoonlijke toestand en tegen een proportioneel tarief.

Een zuivere toepassing van de globale inkomstenbelasting vonden wij in de Angelsaksische landen (het Verenigd Koninkrijk, Canada, de Verenigde Staten) alsmede in West-Duitsland en Nederland.

In Nederland troffen we echter een belasting aan die zeer sterk opviel zowel door haar even uitzonderlijk zakelijk karakter als door haar hoge aanslagvoet : de commissarissenbelasting.

In ons land worden de onderscheiden opbrengsten in principe eerst zakelijk getroffen door de grondbelasting, de mobiliënbelasting en de bedrijfsbelasting om daarna door een globale inkomstenbelasting andermaal te worden aangeslagen in het kader van de aanvullende personele belasting.

Dit stelsel werd echter doorbroken door het inacht-nemen van persoonlijke omstandigheden bij de toepassing van de grondbelasting en van de bedrijfsbelasting, zodat alleen de mobiliënbelasting haar zakelijk karakter heeft behouden.

Voor Frankrijk geldt dezelfde vaststelling : de *taxe proportionnelle* — die nog slechts zakelijk is voor zover zij sommige kapitaalinkomsten betreft — wordt er overkoepeld door een persoonlijke belasting — de « *surtaxe progressive* ».

In Duitsland en in Nederland komt naast dit alles nog de vermogensbelasting.

In het vlak der vennootschappen werd het onderscheid tussen de zeer ingewikkelde techniek die in ons land wordt toegepast en de eenvoudige techniek van de vennootschapsbelasting, in voege in alle andere ter studie genomen landen, reeds voldoende onderlijnd.

Belangrijk is hier ook de vaststelling dat noch in de Verenigde Staten noch in Canada ten laste van ingezetenen dividendbelasting wordt ingehouden terwijl aan de houders van een aandelenportefeuille samengesteld uit binnenlandse waarden, een interessant « *tax credit* » wordt toegestaan ingevolge het feit dat de in hun voordeel uitgekeerde winst reeds in hoofde van de uitdelende vennootschap werd belast.

In Canada beliep het « *dividend tax credit* » 20 % der opgestreken dividenden. In de Verenigde Staten 4 %.

Wij hadden daarbij tevens de gelegenheid de merkwaardige techniek te onderlijnen die in het Verenigd Koninkrijk wordt gevolgd. De *income tax* door de vennootschap betaald over de globale winst — met inbegrip van de uitgekeerde dividenden — is er een voorheffing t.o.v. de door de begunstigde *aandeelhouders* verschuldigde inkomstenbelasting.

Robert BROUW,
Doctor in de Rechten,
Lic. in de Economische, in de Politieke en
Administratieve en in de Notariële
Wetenschappen.

(1) Wij houden eraan hier onze bijzondere dank te betuigen tegenover de Heer M. Blondeel, ambtenaar der Directe Belastingen, die ons bijstond bij de uitwerking der berekeningen betreffende de belasting in België.

(2) d.i. een beheerder die zich enkel met de algemene leiding inlaat zonder een permanente functie waar te nemen.

(3) In de Verenigde Staten van Amerika en in Canada is de gezichtsscherpte een belastingbepalende factor.

(4) Te noteren dat hier meer bepaald de inkomensverwerfers (vennootschap, beheerder, werknemer, aandeelhouder, ...) als typisch zijn bedoeld en geenszins het bedrag of de structuur van hun inkomen.

(5) Milton Gilbert and associates — Comparative National Products and Price Levels. A study of Western Europe and the United States. O.E.C.E. Parijs 1957. De door ons gebruikte coëfficiënten werden op basis van deze studie zeer bereidwillig berekend door het Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek te Leuven.

(6) Uitgerekend op basis van de wisselkoers per 26-2-1959 en van de coëfficiënten vastgelegd in functie van de gegevens bekendgemaakt door Milton Gilbert in zijn studie: « Comparative National Products and Price Levels. A study of Western Europe and the United States ». Voor Canada werd hetzelfde coëfficiënt gebruikt als voor de U.S.A.

(7) 9,63 % van het bruto-inkomen.

(8) 34,75 %.

(9) 34,50 %.

(10) In de veronderstelling dat de tijdens de belastbare periode betaalde B.B. fr. 51.000,— en de A.P.B. fr. 9.000,— bedroegen.

De detailberekening van het belastbaar inkomen ziet er uit als volgt:

min : 5 % bedrijfsuitgaven :	fr. 16.700,—	fr. 334.000,—
B.B.	: fr. 51.000,—	
		— fr. 67.700,—
	bedrijfsbelasting :	fr. 266.300,—

min : lasten	fr. 30.000,—	
A.P.B.	fr. 9.000,—	
		— fr. 39.000,—

aanvullende bedrijfsbelasting : fr. 227.300,—

(11) 18,33 % van het bruto inkomen.

(12) In de veronderstelling dat dit bedrag vooraf wordt gestort en zulks uiterlijk binnen de vijftien dagen die volgen op de eerste helft van het jaar der inkomsten. Zoniet wordt een verhoging toegepast van 10 of 20 %.

$$(13) \text{ nl. } 76.152.000 \times \frac{100}{120} = 63.460.000 \times 20 \% = 12.692.000 \text{ of } 15,65 \% \text{ van fr. } 81.000.000.$$

$$(14) \text{ nl. } 76.152.000 \times \frac{100}{120} = 63.460.000 \times 30 \% = 19.038.000 \text{ of } 23,50 \% \text{ van fr. } 81.000.000.$$

(15) De bedenking is gewettigd dat het karakter van voórheffing eigen aan de over de gereserveerde winsten betaalde bedrijfsbelasting grotendeels theoretisch is. Door de vennootschappen in expansie worden de gereserveerde winsten geleidelijk geïncorporeerd. Door andere worden zij ingevoegd geleiden verliezen opgeteerd. Ook de muntontwaarding eist haar deel. In het licht hiervan vestigen wij er de aandacht op dat, rekening houdend met de aftrekbaarheid der bedrijfsbelasting als bedrijfslast, het reële tarief der bedrijfsbelasting lasten de rechtspersonen zich situeert tussen min. ± 20 % en max. ± 28,5 %.

(16) Dit blijkt zeer duidelijk uit het feit dat de heffing van de vermogensbelasting wordt ingeperkt van zodra de

vermogensbelasting samen met de inkomstenbelasting een te hoog geacht quotum van het netto-inkomen zouden opslorpen. Strikt theoretisch beschouwd kan hierop evenwel worden aangemerkt dat ook blote eigendom het voorwerp is van vermogensbelasting.

(17) het equivalent van onze Raad van Beheer

(18) 44,18 %.

(19) nl. 6 3/4 % op max. Fl. 6.900.

(20) 0,84 %.

(21) Te noteren dat sommige vermogensbestanddelen zoals huisraad, klederen, goud en zilverwerk (tot max. Fl. 2.000), bepaalde polissen van levensverzekering, enz. van vermogensbelasting zijn vrijgesteld.

(22) 30,95 %.

(23) 66,23 %.

(24) 44,70 %.

(25) raad van beheer.

(26) De Lastenausgleichs-Abgaben vormen een reeks naoorlogsbelastingen geheven in het voordeel van diegenen die uit de gebieden gelegen over de Oder-Neisze-grens werden verdreven, of anders oorlogsschade hebben geleden, of werden getroffen door de Währungs-Reform. Het zijn belastingen op het vermogen à rato van niet minder dan 50 %, afbetaalbaar door trimestriële aflossingen gedurende een periode van dertig jaar.

(27) 46,2 %.

(28) Deze speciale uitgaven die mits voorlegging van de nodige bewijsmiddelen binnen zekere grenzen mogen worden afgetrokken, omvatten betaalde intresten, lijfrenten, verzekeringspremies, stortingen aan bouwspaarbanken, aankoop van aandelen in bouwmaatschappijen, aankoop van sommige obligaties uitgegeven door instellingen van openbaar nut, sommige giften, bepaalde stortingen aan spaarbanken, enz.

(29) 4,05 %.

(30) Dit gedeelte vertegenwoordigt 50 % van de fiscale waarde van het vermogen per 21-6-1948.

(31) 28,81 %.

(32) 32,35 %.

(33) 13 %.

(34) 49,93 %.

(35) Op 10 % voor het inkomstengedeelte tussen Ffr. 3 en 6 miljoen alsmede op 16 % op het gedeelte dat Ffr. 6 miljoen overtreft, te berekenen per jaar en per personeelslid.

(36) 98.982 (zijnde de tegenwaarde van het versement forfaitaire) + 85.195 = 9,30 % van 1.979.640.

(37) 36,47 %.

(38) 1.197.520 (zijnde de tegenwaarde van het versement forfaitaire) + 6.503.035 = 7.700.555 of 42,39 % van 18.165.000.

(39) 32,40 %.

(40) raad van beheer.

(41) 38,75 %.

(42) 45,83 %.

(43) 0,24 %.

(44) 29,33 %.

(45) 48,95 %.

(46) 15,20 %.

(47) Over het tantième toegekend aan de beheerders is door de limited company geen income tax verschuldigd.

(48) 46,65 %.

(49) Vertegenwoordigt de ten gunste van beroepsverenigingen, syndicaten, enz. gestorte lidgelden, sommige giften, sommige kosten van geneesheer, enz.

(50) Het bedrag van \$ 3.500 vertegenwoordigt de deductions met uitzondering van de optional standard deduction.

(51) 33,87 %.

(52) 9,23 %.

(53) 51,73 %.

(54) 4,63 %.

(55) In het geval van bezoldigde D waren deze « deductions for exemptions » verwerkt in de « optional tax table ».

(56) 10,15 %.

(58) 11,49 %.

(57) 31,46 %.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2de Kamer. — 19 januari 1959.

Voorzitter : M. Sohier.

Raadsheer-verslaggever : M. Polet.

Advocaat-generaal : M. Mahaux.

Verkoop met premiën. — K.B. van 26 februari 1935 bezit geen wettelijke grondslag. — Grenzen van de verordenende macht van de Koning.

Het K.B. van 13 januari 1935 houdende beperking en reglementering van de verkoop met premiën, is gesteund op de wet van 31 juli 1934, verlengd en aan-

gevuld door de wet van 7 december 1934, waarbij aan de Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten. Vermits dit K.B. binnen de perken en volgens de vormen van deze wetten is genomen heeft het dezelfde kracht als een wet.

Indien het aan de uitvoerende macht behoort uit het beginsel van de wet en haar algemene economie de gevolgtrekkingen af te leiden, welke daaruit natuurlijk voortvloeien, volgens de geest, die aan het ontwerpen van de wet ten grondslag lag en de doeleinden die zij nastreeft, vermog zij evenwel de draagwijdte der wet noch uit te breiden noch te beperken. In de gevallen, waarin de wetgever de grenzen van de verordenende macht van de Koning

uitdrukkelijk bepaald heeft, mag de Koning de gestelde grenzen niet te buiten gaan.

Het K.B. van 26 februari 1935, waarbij de uitvoering van artikel 3 van het K.B. van 13 januari 1935 geregeld is, vindt noch in het beginsel, noch in de bepalingen van dit laatste K.B. een wettelijke grondslag. Aan de Koning werd geen macht toegekend om ieder aanbod van premiën, welke de te koop geboden producten ook wezen, van een voorafgaande toelating afhankelijk te stellen.

Piaget.

Gelet op het bestreden arrest, op 23 januari 1958 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Over het enig middel afgeleid uit de schending van de artikelen 6, 97, 107 van de Grondwet, 2, 3, 4 en 5 van het koninklijk besluit nr 61 van 13 januari 1935, houdende beperking en reglementering van de verkoop met premiën, doordat het bestreden arrest aanlegger veroordeeld heeft ter zake van het aangeboden hebben aan de kopers van zijn producten, van een premie voorgesteld door zegels, coupons of penningtekens, zonder de toelating hiertoe bekomen te hebben nadat de aanvraag werd gedaan in de bij artikel 2 van het koninklijk besluit nr 138 van 26 februari 1936 voorgeschreven vormen, dan wanneer de in het koninklijk besluit van 26 februari 1935 vervatte bepalingen niet met de wetten overeenkomen en derhalve door de hoven en rechtbanken niet mogen toegepast worden :

Overwegende dat de feiten welke tot de veroordeling van aanlegger geleid hebben omschreven zijn in de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 26 februari 1935 waarbij tenuitvoerlegging wordt geregeld van artikel 3 van het koninklijk besluit van 13 januari 1935 houdende beperking en reglementering van de verkoop met premiën;

Overwegende dat het besluit van 13 januari 1935 gesteund is op de wet van 31 juli 1934, verlengd en aangevuld door de wet van 7 december van hetzelfde jaar, waarbij aan de Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten; dat, aangezien het regelmatig genomen geworden is krachtens een wet tot toekenning van bijzondere machten en volgens de bij deze wet voorgeschreven vormen, dit koninklijk besluit dezelfde kracht heeft als een wet;

Overwegende dat naar luid van artikel 10 van de Grondwet, de hoven en rechtbanken de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten slechts toepassen voor zover zij met de wetten overeenkomen;

Overwegende dat het aan de uitvoerende macht toebehoort uit het beginsel van de wet en haar algemene economie de gevolgtrekkingen af te leiden welke daaruit natuurlijk voortvloeien volgens de geest die aan het ontwerpen van de wet ten grondslag lag en de doeleinden die zij nastreeft, doch dat de uitvoerende macht de draagwijdte der wet noch vermag uit te breiden noch te beperken en dat de Koning, in de gevallen waarin de wetgever de grenzen van zijn verordenende macht uitdrukkelijk bepaalt, deze grenzen niet mag te buiten gaan;

Overwegende dat artikel 1 van het koninklijk besluit van 13 januari 1935 de verkoop met premiën verbiedt; dat artikel 2 van het besluit, van deze regel afwijkend, zekere categorieën verkopen welke dit voordeel met zich brengen toelaat, doch dat artikel 3 de Koning de macht verleent om van deze afwijking uit te sluiten : 1° de verkoop van de koopwaren van allereerste noodzakelijkheid erbij bepaald, 2° de verkoop

van de koopwaren voor dewelke de afschaffing gerechtvaardigd is in het belang van de betrokken nijverheid;

Overwegende dat artikel 1 van het koninklijk besluit van 26 februari 1935 het aanbieden van premiën voorgesteld door zegels, coupons of penningtekens enkel toelaat op voorwaarde dat dit aanbod door de Minister van Economische Zaken voor elk afzonderlijk geval toegelaten werd; dat artikel 2 van het besluit al degenen, die premiën wensen aan te bieden overeenkomstig de bepalingen van artikel 2 van het koninklijk besluit van 13 januari 1935, ertoe verplicht dit aan te vragen;

Overwegende dat het koninklijk besluit van 26 februari 1935 noch in het beginsel van het koninklijk besluit van 13 januari 1935, noch in de bepalingen van dit besluit een wettelijke grondslag vindt;

Overwegende dat bij het koninklijk besluit van 13 januari 1935 ingevoerde verbodsbepalingen een algemeen karakter vertonen; dat de regelen waardoor aan het bestuur het recht verleend is om in bijzondere gevallen verkopen, toegelaten door artikel 2 van het organiek besluit, te verbieden, niet met de algemene economie van voormeld besluit overeenkomen;

Overwegende dat de bepalingen van dit besluit de Koning geen macht toekennen om ieder aanbod van premiën, welke de te koop geboden producten ook wezen, van een voorafgaande toelating afhankelijk te stellen;

Overwegende dat, daar de in de artikelen 1 en 2 van het besluit van 26 februari 1935 vervatte regelen niet met het organiek besluit overeenkomen, het arrest, door ze toe te passen, artikel 107 van de Grondwet schendt;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Laat de kosten de Staat ten laste;

Zegt dat er geen termen zijn tot verwijzing.

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 2 oktober 1959.

Voorzitter : M. Devaux.

Raadsheren : M.M. Somerhausen en De Bock.

Substituut-auditeur-generaal : M. Coolen.

Advocaat : Mr. Cyr. Cambier.

Examen voor het diploma van tandarts. — Beslissing van de commissie opgericht door de wet van 15 april 1958. — Verkeerde toepassing van de wet. — Nietigheid.

Een kandidaat die aan de voorwaarden voor toelating tot het bij artikel 4, 2° van het K.B. van 10 maart 1924 voorgeschreven examen, met het oog op het bekomen van het diploma van tandarts, voldeed, werd wegens bepaalde omstandigheden verhinderd alsdan aan het examen deel te nemen.

De commissie ingesteld bij de wet van 15 april 1958 besliste op grond van artikel 1, 2° van de wet, dat de reden om dewelke de kandidaat aan het examen toe te laten. Zij steunde zich daarenboven op art. 1, 3° dat bepaalt dat diegenen dienen uitgesloten die aan de examens, ingericht bij art. 50 der wet van

21 mei 1929, hebben deelgenomen zonder te slagen, maar niet diegenen die er niet hebben aan deelgenomen ofschoon zij de voorwaarden tot deelname vervulden.

Door deze beslissing heeft de commissie art. 1 der wet van 15 april 1958 verkeerd toegepast en de beslissing dient vernietigd te worden.

Linker t/ Belgische staat (Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin) en Voorzitter van de bij artikel 2 van de wet van 15 april 1958 opgerichte Commissie.

Arrest Nr. 7242.

Gezien het op 18 december 1958 ingediende verzoekschrift, waarbij Norbert Linker de nietigverklaring vordert van de beslissing van 17 september 1958 van de bij artikel 2 van de wet van 15 april 1958 tot inrichting van een speciale examenzitting voor het verkrijgen van het diploma van tandarts opgerichte commissie, van welke beslissing op 31 oktober 1958 kennis werd gegeven;

Overwegende dat de wet van 15 april 1958, die een examenzitting inricht voor het verkrijgen van het diploma van tandarts, in artikel 2, laatste lid, heeft bepaald: « Een commissie van vijf leden, waarvan de Koning de samenstelling en de werking regelt, beslist of de kandidaten aan de door de wet gestelde vereisten voldoen »; dat deze Commissie dus de administratieve overheid is die door de wet is belast met het nemen van de beslissingen, en dat deze administratieve akte van die Commissie vóór de Raad van State wordt gebracht; dat er geen aanleiding is om de Commissie buiten de zaak te stellen; dat nochtans de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin, onder wiens ministerie bedoelde Commissie ressorteert, eventueel de kosten van het geding moet dragen in geval van vernietiging;

Overwegende dat verzoeker bij zijn verzoek om te worden toegelaten tot het bij de wet van 15 april 1958 ingerichte examen, een nationaliteitsbewijs heeft gevoegd dat hem de Belgische nationaliteit toekende in 1958, maar niet als geboren uit een vader die bij de geboorte geacht werd Belg te zijn; dat de datum waarop hij de Belgische nationaliteit heeft verkregen er niet op vermeld was; dat hij er ook documenten had bijgevoegd om te bewijzen dat hij de leeftijd van 28 jaar niet had bereikt op 31 december 1929, dat hij in België praktische tandheelkundige werkzaamheden had verricht bij bevoegde practici, gedurende een periode van 1921 tot 1927, alsook een verklaring waarin hij bevestigde dat hij zich niet heeft kunnen aanmelden voor het in 1924 ingerichte examen omdat hij bij zijn vader was geroepen die zwaar ziek lag te Hannover;

Overwegende dat de Commissie, daargelaten of verzoeker tussen 30 mei 1922 en 5 juli 1929 praktische tandheelkundige werkzaamheden had uitgevoerd bij een bevoegd practijkzijn, de aanvraag heeft afgewezen omdat betrokkene de voorwaarden had vervuld voor toelating tot het bij artikel 4, 2°, van het koninklijk besluit van 10 maart 1924 voorgescreven examen, dat de omstandigheden die hem hadden verhinderd zich voor dit eerste examen aan te melden, niet « als een ernstige reden konden worden aangemerkt », en dat hij dus niet voldeed aan de voorwaarden bepaald in artikel 1, 2°, tweede lid, van de wet van 15 april 1958;

Overwegende dat deze motivering veronderstelt dat de Commissie de bepalingen van de wet van 15 april 1958 zo interpreteert als zouden zij de kandidaten uitsluiten die de voorwaarden voor toelating tot het bij artikel 4, 2°, van het koninklijk besluit van 10 maart 1924 voorgescreven examen vervulden, maar zich voor dit examen niet hebben aangemeld zonder zich te kunnen beroepen op een ernstige reden die dit zou hebben verhinderd, of zij dan al tussen 30 mei 1922 en 5 juli 1929 praktische tandheelkundige werkzaamheden hebben uitgevoerd onder de in de wet van 1958 bepaalde voorwaarden;

Overwegende dat artikel 1, 2°, van deze wet, na als toelatingsvoorwaarde te hebben bepaald dat de kandidaat in België vóór 5 juli 1929 praktische tandheelkundige werkzaamheden moet hebben uitgevoerd gedurende een tijdperk van ten minste vijf jaar, dat een aanvang heeft genomen na 31 mei 1922, in het volgend lid bepaalt: « Deze datum mag niet worden ingeroepen tegen de kandidaten die op de datum van de bekendmaking van het koninklijk besluit van 10 maart 1924 Belg waren, en op die datum voldeden aan de toelatingsvoorwaarden tot het examen bedoeld in artikel 4, 2°, van dit koninklijk besluit, en het bewijs kunnen leveren dat zij om een ernstige reden belet werden aan dit examen deel te nemen »; dat de voor de hand liggende betekenis van deze bepaling is, degenen die een ernstige reden hebben gehad om zich niet aan te melden voor het examen van 1924, in de gelegenheid te stellen te bewijzen dat zij vijf jaar tandheelkundige praktijk hebben door te verwijzen naar de werkzaamheden die zij vóór 31 mei 1922 hebben uitgevoerd;

Overwegende dat de tegenpartij betoogt, dat de wetgever met deze bepalingen bedoelde, degenen die op 1 juni 1924 twee jaar stage hadden gedaan en zich dus hadden kunnen aanmelden voor het op dat tijdstip ingerichte examen, van het nieuwe examen uit te sluiten;

Overwegende dat, ongeacht de bedoelingen die in de parlementaire debatten tot uiting zijn gekomen, de bepalingen waardoor de wetgever die bedoelingen heeft willen verwezenlijken, moeten worden toegepast; dat de wetgever van 1958 met de aangevoerde bepalingen, niet de bedoeling heeft gehad kandidaten van het examen uit te sluiten alleen omdat zij de voorwaarden vervulden om zich aan te melden voor het examen van 1924;

Overwegende dat de tegenpartij zich vergeefs beroept op de tekst onder 3° van artikel 1; dat dit artikel als voorwaarde voor toelating tot het nieuwe examen bepaalt dat de kandidaten aan geen van de speciale examens deelgenomen hebben, die ingericht werden bij toepassing van artikel 50 van de wet van 21 mei 1929 op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens; dat het degenen uitsluit die aan deze examens hebben deelgenomen zonder te slagen, maar niet degenen, die er niet hebben aan deelgenomen, ofschoon zij de voorwaarden vervulden om er aan deel te nemen; dat uit deze bepalingen niet blijkt dat de wetgever de bedoeling heeft gehad een strengere voorziening te treffen voor het in artikel 4, 2°, van het koninklijk besluit van 10 maart 1924 bedoelde examen;

Overwegende dat de Commissie artikel 1, 2°, van de wet van 15 april 1958 verkeerd heeft toegepast;

Besluit :

Artikel 1 : De beslissing van 17 september 1958 van

de bij artikel 2 van de wet van 15 april 1958 opgerichte Commissie wordt vernietigd.

Artikel 2 : De kosten, bepaald op 750 fr., komen ten laste van de Staat (ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin).

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 28 mei 1959.

Voorzitter : M. Eyben.

Raadsheren : M.M. Dellois en Sury.

Advocaat-generaal : M. Vander Perren.

Advocaten : Mrs. W. Van Nieuwerburgh, Dinet en Castille.

Scheidsrechterlijke clause. — Niet toepasselijkheid wanneer derde partij vreemd aan de scheidsrechterlijke clause in het geding betrokken wordt.

Een tussen twee partijen overeengekomen scheidsrechterlijk beding kan niet ingeroepen of toegepast worden wanneer een derde persoon, die vreemd is aan dit scheidsrechterlijk beding, in het proces betrokken wordt.

Wanneer de betwisting ondeelbaar is behoort het dat de bevoegde rechter van het gehele geschil zou kennis nemen.

Van Laeken en cons. t/ Van de Walle en cons.

Overwegende dat bij inleidend exploit de dato 11 januari 1955 huidige appellanten August Van Laeken en de Maatschappij in gezamenlijke naam « Algemene bouwverenigingen A. Van Laeken » gedagvaard hebben eerste geïntimeerde Marcel Van de Walle tot betaling van 283.766,25 fr. verhoogd met de verwijsintresten en gerechtelijke intresten alsmede de kosten, zulks op grond van een bouwovereenkomst van maart 1952 in uitvoering waarvan appellanten voor rekening van voormelde geïntimeerde een appartementsgebouw opgericht hadden te Antwerpen, Congressstraat, 25; dat bij zelfde exploit appellanten tweede geïntimeerde P.V.B.A. « Vingerhoet » en derde geïntimeerde August Lauwers dagvaardden in tussenkomst en vrijwaring wegens in hoofdorde alle schadeloosstellingen en veroordelingen waarvoor zij — appellanten — aansprakelijk zouden gesteld worden tegenover eerste geïntimeerde, te weten tweede geïntimeerde als hebbende voor rekening van appellanten de ijzeren ramen en deuren van het gebouw geleverd en geplaatst, derde geïntimeerde als hebbende de dakbedekking uitgevoerd;

Overwegende dat in de tussen appellanten en eerste geïntimeerde gesloten overeenkomst een scheidsrechterlijke clause werd bedongen luidende : « elk geschil zal onderworpen worden aan een scheidsgerecht bestaande uit drie personen... De uitspraak is bindend voor beide partijen : dienvolgens ontzeggen beiden zich elke gerechtelijke inmenging »; dat eerste geïntimeerde het uitwerksel van dit beding tussen hem en appellanten vordert, op grond daarvan zijn verwijzing voor het scheidsgerecht eist en de rechtsmacht van de rechtbank van eerste aanleg afwijst;

Overwegende dat principieel een tussen twee partijen ondertekend scheidsrechterlijk beding niet ingeroepen of toegepast kan worden in een geschil waarin deze partijen en een derde persoon die vreemd is aan het scheidsrechterlijk beding betrokken zijn; dat indien de betwisting ondeelbaar is het behoren zal aan de met

de gewone bevoegdheid beklede rechter de gehele kennis van het geschil te weerhouden; dat er derhalve aanleiding is na te gaan of er ter zake onverdeeldheid bestaat;

Overwegende dat door de werkbesteller, eerste geïntimeerde aan de hoofdaannemers, de appellanten, slordige afwerking en onvoldoende sluiten van ijzeren ramen, poorten en deuren worden verweten, evenals vochtige vlekken in de scheivegels, de gevels van de binnenkoer, de gevel der grote slaapkamer « op eigen erf » (op de vier verdiepingen) alsmede in de living van de vierde verdieping, voorgevel en schouw;

Overwegende anderdeels dat, zoals reeds is betoogd, uit de voorgelegde elementen blijkt dat de uitvoering van de verbintenissen, waarvan aldus de wanprestatie door de werkbesteller aan de hoofdaannemers wordt verweten) minstens gedeeltelijk door de aannemers was gestipuleerd van zijn onderaannemers, namelijk de P.V.B.A. Vingerhoet, tweede geïntimeerde, aangaande de sluitingen, Lauwers, derde geïntimeerde, aangaande de bedekkingen;

Overwegende dat opgemerkt dient te worden dat de aannemers de prestatie van de P.V.B.A. Vingerhoet niet aanvaard hebben; dat zulks voortvloeit uit hunne protesten dd. 27 december 1952, 24 januari en 2 juni 1953, benevens de weigering het saldo der facturen van de P.V.B.A. te vereffenen; dat dit saldo niet sedert het begin van onderhavige procedure is gestort, dan onder reserves door de P.V.B.A. toegestemd; dat het recht tot reclamatie der aannemers jegens de P.V.B.A. aldus onaangeroerd is gebleven;

Overwegende, ten aanzien van de onderaannemer Lauwers, dat uit de door de aannemers op 24 januari 1953 bedongen uitdrukkelijke waarborg volgt dat Lauwers aansprakelijk is gebleven voor zijn gebeurlijke wanprestaties die binnen een vijfjarige termijn aan de dag zouden komen; dat het recht tot reclamatie der aannemers jegens Lauwers aldus eveneens onaangeroerd is gebleven;

Overwegende dat het voorwerp der verbintenissen van de hoofdaannemers jegens de werkbesteller (nopens sluiting en waterdichtheid) en het voorwerp der respectieve verbintenissen van de onderaannemers jegens de hoofdaannemer grotendeels samenvallen tot vereenzelviging toe; dat het onmogelijk is de uitvoering van deze prestatie tussen werkbesteller en aannemers te beoordelen, goed of af te keuren, zonder meteen en op gelijke wijze de uitvoering ervan te beoordelen tussen aannemers en onderaannemers; dat de vraag of deze prestaties naar behoren zijn uitgevoerd aldus een betwisting uitmaakt die niet is te beslechten dan op identieke wijze jegens alle partijen in het geding;

Overwegende dat daaruit volgt dat, in het geval, de overheidsrechtsmacht de voorrang moet hebben van de scheidsrechterlijke rechtsmacht en zij van gans het geding kennis behoort te nemen;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Gehoord in openbare zitting het gelijkluidend advies van de Heer Vander Perren, Advocaat-Generaal;

Ontvangt het beroep. Verklaart het gegrond.

Doet het bestreden vonnis te niet.

Wijzigende : zegt dat de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen bevoegd is om van gans het geding kennis te nemen.

Verwijst de zaak naar meergemelde rechtsmacht.

Veroordeelt geïntimeerden tot de kosten van beroep.

NOOT :

Het principe dat hier beslecht werd is het volgende :

een scheidsrechterlijke clause bedongen tussen twee procesvoerende partijen kan geen toepassing vinden wanneer in dit geding een derde partij, vreemd aan de arbitrale clause, betrokken wordt en het geschil ondeelbaar is.

Het Hof van verbreking had te dien aanzien sinds lang stelling genomen bij arresten van 10 juni 1875 en 26 februari 1891. (Zie ook Zwendelaer, *Formulaires de procédure Civile* T. V, nr 1332, 26, 27 en 28)

Deze oplossing werd echter gecritiseerd door de Paepe en vooral door A. Bernard (« *L'Arbitrage volontaire en droit privé* » nr 226); zowel De Paepe als Bernard moeten echter toegeven dat de oplossing voorgestaan door het Hof van Verbreking ongetwijfeld het voordeel biedt tegenstrijdige beslissingen te verhinderen: de ene door het scheidsrecht, de andere door de gewone rechtsmacht te verlenen.

Deze twee auteurs meenden echter dat de gegeven oplossing niet strookte met de wet en geen rekening houdt met de bindende kracht van de arbitrale clause.

Rechtspraak en rechtsleer echter bleven echter de door de twee hoger aangehaalde arresten van het Hof van Verbreking ingenomen stelling volgen.

Op 20 juni 1946 verleende het Hof van Verbreking echter een arrest met volgende motieven (J.T. 1946, 471):

« Attendu que l'art. 1003 C.P. Civ. autorise les parties » à compromettre sur les droits dont elles ont la libre » disposition; que l'objet de la clause compromissoire » est de soustraire le litige éventuel à la compétence » du juge institué par la loi pour le soumettre aux » arbitres à qui elles donnent mandat de le trancher;

» Attendu qu'il s'ensuit que les règles de la compé- » tence judiciaire ne s'appliquent pas en matière d'arbi- » trage, et que, dès lors, l'art. 8 de la loi 15-3-1932 » ne saurait faire obstacle à l'exécution de la conven- » tion par laquelle les parties ont réservé exclusivement » à la connaissance de leurs arbitres l'action en » garantie contre une demande soumise aux tribunaux » judiciaires; »

Op eerste zicht scheen dit arrest terug te komen op de vroeger ingenomen stelling en dit is dan ook de mening van A. Bernard in de commentaar uitgebracht onderaan gezegd arrest. Deze auteur meent in gezegd arrest een bevestiging te vinden van de door hem zelf vroeger verdedigde stelling welke juist in strijd was met de gevestigde rechtspraak van het Hof van Verbreking (de arresten van 10 juni 1875 en 26 februari 1891).

Bij nader onderzoek echter van de gegevens waarover het Hof van verbreking te kennen had, bleek dat de toestand totaal verschillend was. In de zaak die aan het oordeel van het Hof van verbreking onderworpen werd waren er 3 partijen: de verzekerde, de derde die de verzekerde dagvaardt, en tenslotte de verzekeraar die door de verzekerde in vrijwaring geroepen werd tegen de eis door de derde ingesteld.

Welnu, tussen de verzekerde en de verzekeraar bestond er een uitdrukkelijke overeenkomst aangaande mogelijke acties in vrijwaring die hij, verzekerde, tegen de verzekeraar zou moeten instellen indien hijzelf gedagvaard werd door de derde. Uitdrukkelijk werd voorzien dat gezegde acties in vrijwaring alleszins langs arbitrale weg zouden dienen ingesteld, dus los van alle gerechtelijke actie.

Dergelijke uitdrukkelijke arbitrale clause komt in feite neer op een verzaking aan de actie in vrijwaring voor de gewone rechtbank daar de hoofdverweerder door dergelijke overeenkomst zich uitdrukkelijk verplicht had, bij afzonderlijke actie en voor het scheids-

gerecht op te treden tegen de in vrijwaring op te roepen partij.

Het ging hier dus om een ondubbelzinnige afwijking van art. 37 par. 2 der wet op de bevoegdheid.

Het geval waarover het Hof van Verbreking in 1946 dus te oordelen had was uitzonderlijk. De stellingname die vroeger door het Hof van Cassatie en door de rechtspraak ingenomen werd, beoogde zaken waar geen uitdrukkelijke overeenkomst gesloten werd over arbitrage betrekkelijk oproepen in vrijwaring.

Uit het arrest van 20 juni 1946 van het Hof van Verbreking kan dus niet afgeleid worden dat het Hof de tot nog toe voorgestane oplossing zou gewijzigd hebben.

Dergelijke controverse zou vanzelfsprekend definitief uit de wereld kunnen geholpen worden door een uitdrukkelijke wettekst. Het Studiecentrum tot hervorming van de staat, wanneer het de hervorming van de rechtspleging behandelde, (Boekdeel II) voorzag reeds de toevoeging van een artikel 1004-bis met volgende tekst:

Art. 1006/4 bis. « De compromissoire clause heeft slechts uitwerking tussen partijen ».

— « de compromissoire clause wordt niet verder toegepast, indien het geschil dat oprijst tussen hen, die ze aangegaan hebben, en andere, die niet door de clause verbonden zijn, ondeelbaar is ».

— « dit geldt ook wanneer een van partijen, die ze aangegaan hebben, voor de gewone rechtbanken wordt geroepen in een van de bij art. 37 bis van de wet van 26 maart 1876 voorziene gevallen ».

— « niettegenstaande elke strijdige overeenkomst, kunnen partijen op de jurisdictie van kortgeding beroep doen, tot het scheidsrecht tot stand is gekomen ».

Dergelijke tekst zou kunnen behouden worden ter gelegenheid van de hervorming der rechtspleging mits hem in een behoorlijke nederlandse taal te stellen. De tussenkomst van de wetgever lijkt dus hoogst wenselijk.

W. Van Nieuwerburgh.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 18 juli 1958.

Voorzitter: M. Goffinet.

Raadsheren: M.M. Van Hamont en ridder de Schaetzen.

Advocaat-generaal: M. Cappuyns.

Advocaat: Mr. Koninckx.

Beroep tegen bevel tot internering door de Raadkamer.
— Bevoegdheid van de Kamer van Inbeschuldigingstelling.

De kennisneming van een zaak door de Kamer van Inbeschuldigingstelling wordt door de vorderingen van het O.M. niet beperkt. Door het hoger beroep van een verdachte tegen een beschikking van de Raadkamer (in casu bevel tot internering) neemt de Kamer van Inbeschuldigingstelling niet alleen kennis van de bestreden beschikking, maar ook van alle door het O.M. inzake gedane vorderingen en van de gehele regeling der procedure.

Een beslissing, waarbij de interneringsmaatregel te niet wordt gedaan en de verdachte naar de bevoegde strafrechter verwezen wordt, verzwaart de toestand van de verdachte niet. Een dergelijke beslissing is immers een voorlopige maatregel; hierdoor wordt noch over de telastelegging, noch over

de geestestoestand van verdachte op definitieve wijze uitspraak gedaan.

Procureur-generaal t/ A...

Herzien de arresten van het Hof, kamer van inbeschuldigingstelling in dato....

Gezien het verslag der deskundigen opgesteld ingevolge voormelde arresten.

Gezien de stukken van het onderzoek en bepaal delijk :

1) De vordering van de Procureur des Konings bij de Rechtbank van Eerste Aanleg te Hasselt dd. 28 oktober 1954, strekkende tot de verzending van verdachte naar de bevoegde Correctionele Rechtbank;

2) Het bevel der Raadkamer der Rechtbank van Hasselt, dd. 21 december 1954, een meer uitgebreid onderzoek bevelende;

3) De vordering van de Procureur des Konings, dd. 6 januari 1956 strekkende tot verzending van verdachte voor de bevoegde Correctionele Rechtbank ;

4) Het bevel der Raadkamer dd. 21 februari 1956 een meer uitgebreid onderzoek met het oog op de eventuele toepassing der wet van 9 april 1930, op het Sociaal Verweer, bevelende ;

5) De vordering van dezelfde Procureur des Konings dd. 31 januari 1957 strekkende tot de internering voor vijf jaar van verdachte in een van de daartoe door de regering bestemde en ingerichte bijzondere gestichten;

6) Het bevel der zelfde Raadkamer dd. 26 maart 1957 de gevorderde internering bevelende;

7) De regelmatige betekening van voormeld bevel aan verdachte;

8) Het regelmatig hoger beroep door verdachte tegen voormelde beslissing tot internering ingesteld;

Gelet op de vordering van de heer Procureur Generaal, strekkende tot de hervorming van het bestreden bevel der Raadkamer en de verzending van verdachte voor de bevoegde Correctionele Rechtbank ;

Overwegende dat tegen de vorderingen van de heer Procureur Generaal verdachte aanvoert, dat daar waar de Procureur des Konings geen beroep heeft ingesteld, noch tegen de beslissing der Raadkamer de internering bevelende, noch tegen de vorige beslissingen dierzelfde Raadkamer die geen gevolg gaven aan de vorderingen van de Procureur des Konings, strekkende tot verzending van verdachte voor de bevoegde rechtbank, de Kamer van Inbeschuldigingstelling, zulke verzending niet meer kan uitspreken;

Overwegende dat de saisine van het Hof van Beroep, Kamer van Inbeschuldigingstelling niet beperkt kan worden door de vorderingen van het Openbaar Ministerie ;

Dat inderdaad de beschikking der Raadkamer der Rechtbank van Hasselt, dd. 26 maart 1957, waartegen beroep uitgevaardigd werd in uitvoering van de voorschriften van artikel 127 en volgende van het wetboek van strafrechtsvordering, het onderzoek ten laste van verdachte geëindigd zijnde, de bundel medegedeeld geweest zijnde, aan de Procureur des Konings, en ingevolge een beschikking die de zaak aan de onderzoeksrechter onttrok;

Dat bijgevolg het Hof van Beroep, Kamer van Inbeschuldigingstelling, door het hoger beroep van verdachte, te kennen heeft niet alleen van de beslissing tot internering die het bevel waartegen beroep genomen heeft, maar van al de vorderingen van de Procureur des Konings terzake, en van de ganse regeling der procedure ;

Overwegende verder dat verdachte nog aanvoert dat de Kamer van Inbeschuldigingstelling de verzending voor de bevoegde Rechtbank niet kan bevelen, daar zij, op het enkel beroep van verdachte, deze's toestand niet mag bezwaren ;

Overwegende dat een beslissing van verzending van verdachte naar de bevoegde Rechtbank een voorlopige maatregel daartelt, genomen in het licht van bezwaren, maar niet van bewijzen ; dat zulke beslissing niets definitief beslist, noch nopens de tenlastelegging, noch nopens de geestestoestand van verdachte.

.....

Verder zonder belang.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

1e Kamer. — 30 april 1959.

Voorzitter : M. De Preter.

Rechters : M.M. Ceulemans en Dillen.

Advocaten : Mrs. J. Van Alsenoy en R. Erkens.

Onerlijke mededinging. — Rondschrjven met vermelding van de naam van de vroegere werkgever. — Bedrag der schadeloosstelling.

Een ondergeschikte, die zijn dienst opzegt, overschakelt naar een gelijke doch zelfstandige aktiviteit en daarvan het kliënteel van zijn voormalige patroon bij rondschrjven op de hoogte brengt, stelt een handeling die de eerlijkheid krenkt en de geheelheid der intellectuele rechten van zijn vroegere werkgever aantast.

Het vermelden in zulk rondschrjven van de eigen- of handelsnaam van de vroegere werkgever, hetgeen kan geschieden zonder preciese naamaanduiding, tast de rechten aan die tot het intellectueel patrimonium behoren.

Het gebruiken van een algemeen-zakelijke benaming om een bepaalde aktiviteit aan te duiden is geen uiting van oneerlijke mededinging.

Een materiële schade geleden door oneerlijke mededinging moet bewezen worden, bij gebreke waarvan een principiële schadevergoeding dient toegestaan, in casu ten belope van 15.000 fr.

Bockstael t/ Ottelohe.

Gelet op artikelen 2, 34, 35, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

Aangezien aanlegger, welke het Oktrooien- en Merkenbureau M.F.J. Bockstael uitbaat, aan verweerder, zijn voormalige bediende, daden van oneerlijke mededinging aanwrijft en deswege een schadevergoeding eist van 200.000 fr., met verbeurdverklaring van een stel bescheiden, die een bepaalde benaming zouden dragen, alsook publicatie van het tussen te komen vonnis in vijf dagbladen;

Overwegende dat verweerder op 23 april 1945 in dienst trad van aanlegger en op dezes Octrooien- en Merkenbureau als tekenaar en technicus-zoeker werkzaam bleef tot op 30 april 1958, waarop zijn betrekking, die hij op eigen initiatief onder datum van 23 januari 1958 opgezegd had, een einde nam;

Overwegende dat, met het oog op deze dienstbeëindiging en zijn overschakelen naar een gelijke doch zelfstandige aktiviteit, verweerder een omzendbrief

opstelde, waarvan de verzending zou aangevangen zijn op 29 april 1958 en die derden het bericht bracht dat hij zich als deskundig consulent in zake nijverheidseigendom gevestigd had voor eigen rekening;

Overwegende dat dit rondschrĳven gesencileerd blijkt op een onbekend aantal exemplaren, dat, volgens verweerder, de tachtig niet zou overschĳden, en toegezonden werd aan adressen voorkomend in alle mogelijke publicaties;

Overwegende dat aanlegger deze voorstelling van zaken betwist en het vermoeden uit dat bedoelde adressen in zijn burelen door verweerder achterhaald werden en ter staving hiervan een geval aanduidt, waarin een van zijn cliënten zulk schrĳven ontving;

Overwegende nochtans dat dit enkele gegeven onvoldoende is om te kunnen besluiten, zoals aanlegger dit doet, dat verweerder tijdens zijn dienstverband adressen van aanleggers' cliënten zou genoteerd hebben, en hiervan onmiddellĳk bij zijn vestiging als deskundig consulent of nadien gebruik zou gemaakt hebben;

Overwegende dat het door verweerder verzonden rondschrĳven aanvangt met te vermelden dat hij eervol ontslag heeft genomen bij zijn voormalig patroon Bockstaal, om onmiddellĳk daarop de hoop uit te spreken dat de bestemming van die brief steeds tevredenheid moge gekend hebben over de door hem geleverde prestaties, en tevens de verzekering te geven dat hij, nu hij volledig vrij is, nog meer tijd en zorg zal kunnen besteden aan de problemen in verband met nijverheidseigendom, om eindelijk zijn verwachting uit te drukken dat in de toekomst de geadresseerde hem zijn vertrouwen zal blijven schenken;

Overwegende dat, zo het een bediende niet kan verboden worden, na zijn uitdiensttreden, zijn activiteit te richten naar dit beroep, waarin hij zich door zijn vlijtige bedienden-prestaties heeft kunnen bekwamen, zulke beroepsvestiging evenwel niet gepaard mag gaan met handelingen, die de eerlijkheid krenken en de geheelheid van de intellectuele rechten van zijn vroegere werkgever aantasten;

Overwegende dat het vermelden van de eigen of handelsnaam van de vroegere werkgever in een inleidend rondschrĳven meestendeels de bedoeling van zijn opsteller verraadt om deze naam niet als referentie voor de opgedane vakkennissen te doen gelden, — hetgeen trouwens zonder enige preciese naam-aanduiding kan geschieden, maar wel als een refereren naar de bijzondere wijze van beroepsuitoefening, die door de cliĳnteel gewaardeerd wordt en die juist als een persoonlijke eigenschap van de voormalige patroon gold en omzeggens zijn schepping is, zodat deze ook tot zijn intellectueel patrimonium hoort;

Dat wanneer, buiten het vermelden van die naam, de voormalige bediende zich bovendien beroept op de voldoening, die hij in dienstverband aan de cliĳnten van zijn vroegere werkgever schonk, en dus verwijst naar aldaar en dank zij dit dienstverband ontstane verhoudingen, hij niet beter beduiden kan dat hij zich precies tot de cliĳnteel van zijn voormalige patroon wil richten, vermits hij aan geen andere op het door hem gekozen gebied enige voldoening kan geschonken hebben;

Overwegende dat, wanneer na zulke onomwonden oproep tot diezelfde cliĳnteel, de vroegere bediende dan nog de belofte doet meer zorg te besteden dan degene, die hij ten tijde van zijn dienstkontrakt aan de dag legde, hij op oneerlijke wijze de cliĳnteel van zijn voormalige patroon, die hij door zijn omzendbrieven zou kunnen bereiken, wil bewegen om hun opdrachten niet bij deze laatste, doch wel bij hem te plaatsen;

Overwegende dat aanlegger ook daden van oneerlijke mededinging wil zien in de benaming, welke verweerder aan zijn activiteit gaf, waar hij deze, aan de ene kant in het telefoonboek onderbracht onder de rubriek « Brevetten (Uitvind.) », wat nu ook een van de aanwijzingen is, die aanlegger bezigt om derden op het spoor van zijn telefoonnummer te brengen, en ze, aan de andere kant, op menig drukwerk voorspiegelde als « octrooien en merken » of in het frans « Bureau des brevets et des marques »; doch dat deze gewraakte teksten, die enkel een algemene zakelijke benaming weergeven, waarbij geen eigen vinding bij te pas komt, niet als een uiting van oneerlijke mededinging kunnen aangezien worden;

Dat evenmin zekere gelĳkenissen in prospectusdruk-sels of andere gebruikelijke bescheiden in zake octrooien en brevetten als dusdanig te aanzien zijn;

Dat desbetreffend een beschouwing van aanlegger een nadere bespreking vergt;

Overwegende inderdaad dat aanlegger een gedrukt tarief voor België en Congo overlegt, dat door verweerder in omloop gebracht werd en waarin tussen haakjes vermeld wordt dat dit tarief toegepast wordt vanaf 1 januari 1958;

Dat aanlegger hieruit het besluit trekt dat verweerder minstens vanaf 1 januari 1958 zijn concurrerende activiteit op peil aan het brengen was;

Overwegende nochtans dat die toepasselijkheidsvermelding, die op het vlak van brevetten en octrooien periodiek schĳnt voor te komen, al kan zij zulke gevolgtrekking toelaten, nog niet bewijst dat: vóór 30 april 1958 of tijdens zijn dienstkontrakt verweerder nog andere daden van oneerlijke mededinging stelde, dan degene die hier en vanaf 30 april 1958 weerhouden werden;

Overwegende dat dus enkel de omzendbrief, waarvan hierboven sprake, als een daad van oneerlijke mededinging kan beschouwd worden;

Overwegende dat aanlegger toegeeft geen materiële schade te hebben ondergaan ten gevolge van de laakbare handeling van verweerder, en derhalve een principiële schadevergoeding van 15.000 fr. zal volstaan; terwijl er geen aanleiding bestaat om hetzij enige verbeurdverklaring of welke publicatie ook van huidige vonnis te bevelen;

Overwegende dat bij wedereis verweerder de overhandiging vraagt van een levensverzekerings-polis met de aanhangende kwĳting van 1958, die door aanlegger ten voordele van verweerder zou afgesloten zijn;

Overwegende dat hoofdeiser niet ontkent zulke verzekeringsovereenkomst te hebben afgesloten ten voordele van verweerder en toegeeft dat deze laatste in zijn hoedanigheid van deelnemer in die verzekering, eigenaar is van dit kontrakt, doch gelden doet dat krachtens art. 10 van de voorwaarden van die verzekering, afgesloten bij de nationale lijfrente- en verzekeringskas, de voorziene eigendomsoverdracht geen plaats vindt, wanneer de bediende zonder vooropzeg noch vergoeding wegens zware fout uit de dienst ontslagen wordt;

Overwegende dat hoofdeiser weliswaar aanvaardt dat tegeneiser zijn dienst niet in zulke omstandigheden verliet, doch opwerpt dat dezès bedrog hem daarvoor behoed heeft, zodat zonder dit bedrog, tegeneiser door die uitsluitende voorwaarde zou getroffen zijn, en het derhalve niet past het voordeel van dit bedrog aan tegen-eiser toe te kennen;

Overwegende nochtans dat opzichts tegeneiser geen enkele zware fout in zijn hoofde bewezen werd, vóór het overeengekomen einde van zijn bedienden-kontrakt begaan en bedrieglijk verborgen gehouden aan hoofdeiser;

Dat de hier weerhouden daad van oneerlijke mededinging en dus de enige foutieve gedraging van tegeneiser, op zijn vroegst verwezenlijkt werd op de dag zelve van het ten einde lopen van het dienstverband en zonder enige invloed is op de verplichtingen, welke in het raam van dit verband, door de bdienden dienen nagekomen te worden;

Overwegende dan ook dat de tegeneis als gegrond voorkomt;

Om deze redenen :

De Rechtbank, na erover beraadslaagd te hebben, Rechtdoende op tegenspraak,
Alle andere, of verdere besluiten verwerpende,
Verklaart de hoofdeis ontvankelijk en principieel gegrond;

Veroordeelt dienvolgens verweerder om ten titel van schadevergoeding aan aanlegger te betalen de som van 15.000 fr., met de gerechtelijke intresten;
Wijst aanlegger af van het meer gevorderde;
Verklaart de tegeneis ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt verweerder op tegeneis om aan aanlegger op tegeneis te overhandigen binnen de 24 uren van de betekening van huidig vonnis, de levensverzekeringspolis, afgesloten bij de « Nationale Lijfrente- en Verzekeringskas », alsmede het aanhangsel-kwijting van 1958, en bij gebreke zulks te doen binnen de gestelde termijn, veroordeelt verweerder op tegeneis om aanlegger op tegeneis een vergoeding te betalen van 10.752 fr., met rechterlijke intresten,

Veroordeelt verweerder tot de kosten van de hoofdeis en tot de kosten van de wedereis;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, spijs alle verhaal en zonder borgstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 15 oktober 1959.

Voorzitter : M. Reyniers.

Rechters : M.M. d'Udekem d'Acoz en Van Huffel.

Referendaris : M. Van Hauwermeiren.

Advocaten : Mrs. Bové en De Vlieghe.

Wegverkeer. — Onvoldoende signalisatie bij de uitvoering van openbare werken. — Aansprakelijkheid van aannemer of openbare dienst.

De door het verkeersreglement t.a.v. de op de openbare weg uit te voeren werken voorgeschreven signalisatiemiddelen zijn een strikt minimum. Er moeten bijkomende middelen aangewend worden, indien de voorzichtigheid dit gebiedt.

Het niet aanwenden van alle mogelijke middelen om een gevaarlijke hindernis bestendig te verlichten, buiten het bereik van voorbijrijdende voertuigen en buiten de invloed van weer en wind, maakt een onvoorzichtigheid uit, waarvoor de aannemer, resp. de overheid aansprakelijk is.

De Bouw t/ N.V. Tramwegen van Gent.

Overwegende dat de vordering voor doel heeft de verweerder te doen veroordelen tot het betalen van 5.500 frank meer de interesten aan 4,5 % vanaf 27-4-1958, de gerechtelijke interesten en de kosten, wegens schade veroorzaakt aan de wagen van eiseres;

Overwegende dat de eiseres voorhoudt dat de heer BLEYN haar wagen bestuurde rond 3.50 u. 's nachts op 27-4-1958, toen aan de Hovenierstraat te Ledeberg, de auto terecht kwam in een opengebroken baan en verspreide kasseistenen, die niet of minstens onvoldoende gesignaleerd en verlicht waren;

Overwegende dat de verbalisant eerst verklaard heeft dat de beide tramsporen opengebroken waren, doch dat het linker gedeelte alleen verlicht was; zodat de weggebruikers zich een vals beeld moesten maken van de toestand, vermits hun aandacht getrokken was op de linkerkant, terwijl ook de rechterkant open lag;

Overwegende dat het vaststaat dat een gedeelte der werken niet verlicht was en dat er reeds verscheidene auto's tegen de hindernis terecht gekomen waren; dat de vetlampen waren uitgedoofd « vermoedelijk door de regen » zegt de verbalisant;

Overwegende dat die toestand bevestigd werd door de getuige Verhamme Jean; dat er echter dient opgemerkt dat het rechterspoor niet opengebroken lag, doch dat er op dat spoor kasseien en aarde opgesteld lagen, welke niet verlicht waren op het ogenblik van het ongeval;

Overwegende dat het vaststaat door het strafrechtelijk onderzoek dat er lichten (rode bollantaarnen en vetlampen) geplaatst waren geweest, maar dat de ene uitgegaan waren en de anderen stukgereden waren door andere voertuigen;

Overwegende dat er dient onderzocht of de verweerder een fout heeft begaan die aanleiding gaf tot de schade;

Overwegende dat de signalisatie-middelen voorgeschreven door het reglement voor de werken uitgevoerd op de openbare weg minimum-maatregelen zijn die moeten aangewend worden door de ondernemers of meesters van deze werken; dat zulks echter niet wegneemt dat er bijkomende middelen moeten aangewend worden waar de voorzichtigheid het gebiedt;

Overwegende dat degene die een baan openlegt en er hindernissen verwekt alle nodige middelen moet gebruiken om het gevaar daardoor ontstaan te bekampen;

Overwegende dat waar de vetlampen uitgegaan waren « door de regen » zoals gezegd in het P.V. er moet verondersteld worden ofwel dat die lampen defect waren, of dat er geen olie meer in was, of dat dit systeem ontoereikend is; dat waar de rode lichten omvergereden waren, er dient vastgesteld dat zij op een plaats stonden waar zij blootgesteld waren aan aanrijding door de voorbijkomende auto's; dat waar het reglement voorschrijft deze signalen te verdubbelen op de plaatsen waar zij kunnen omgereden worden; dat er weliswaar moeilijkheden kunnen oprijzen inzake werken aan het spoor, vermits de tramrijtuigen moeten kunnen voorbijrijden, maar dat er altijd veilige plaatsen voor de lichtsignalen kunnen gevonden worden, hetzij tussen de twee sporen, hetzij tussen de riggels, hetzij op de grond, hetzij langsheen en op de gehele lengte van de hindernis; dat er zelfs gemakkelijk elektrische rode lampen konden aangebracht worden indien het moest; dat, indien geen dezer middelen kan gebruikt worden, en indien er gevaar bestaat voor toevallig uitdoven der lichten, er tenslotte nog kon beroep gedaan worden (vooral waar het gaat zoals hier in zake, om zeer omvangrijke hindernissen op een belangrijke baan van druk verkeer) op bestendige nachtelijke bewaking;

Overwegende dat het feit van een gevaarlijke hindernis van dien aard te verwekken, zonder alle mogelijke middelen te gebruiken om ze bestendig te verlichten, buiten het bereik der voorbijtrekkende voertui-

gen en buiten de invloed van weer en wind, een onvoorzichtigheid uitmaakt voor welke de verweerster verantwoordelijk dient gesteld;

Om deze redenen :

de rechtbank,

Alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende; Veroordeelt verweerster om aan eiseres te betalen de som van vijftienduizend vijfhonderd frank meer de interesten aan 4,5 % vanaf 27 april 1958 tot aan de dag der dagvaarding en van dan af de gerechtelijke interesten;

Verwijst verweerster tot de kosten van het geding.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE SINT-NIKLAAS

1e Kamer. — 5 augustus 1958.

Voorzitter : M. Blauwaert.
Rechters : M.M. Belpaire en Neirinckx.
Referendaris : M. Cloquet.
Advocaat : Mr. Melis.

Koopschuld. — Betaling na de vervaldag vóór de dagvaarding. — Koper verplicht tot betaling van de kosten van het geding. — Niet-toepasselijkheid van het verhogingsbeding.

Schuld uit koopovereenkomst door koper na de vervaldag door de koper betaald via de bank van de verkoper.

Dagvaarding van de koper tot betaling van de schuld drie dagen na de betaling, toen de verkoper van de gedane betaling nog onwetend was.

De koper moet worden veroordeeld tot betaling van de kosten van het geding.

De in het verhogingsbeding bedoelde vergoeding behoeft de koper niet te betalen, daar dit beding alleen het geval beoogt, dat de schuld nog bestaat op het ogenblik van de dagvaarding.

Welleman t/ Nauwens en Mertens.

Overwegende dat tweede verweerder betwist enige verbintenis te hebben aangegaan in de aangelegenheid waarop de dagvaarding steunt en dat eiseres het bewijs van het tegendeel niet levert en zelfs niet aanbiedt;

Overwegende dat eerste verweerster 4.309 fr. verschuldigd was voor levering van koopwaar;

dat zij op 20 juni 1958 door eiseres aangemaand was geworden die schuld te betalen binnen de vier dagen;

dat eiseres hieraan toevoegde dat bij gebreke aan betaling in de gestelde termijn, zij de toepassing zou vragen van een verhogingsbeding, alsmede de veroordeling van eerste verweerster tot de verwijlintresten en in de gerechtskosten;

Overwegende dat eerste verweerster op dit schrijven van eiseres door een open kaart antwoordde dd. 28 juni 1958, waarin zij bekende dat het bij vergetelheid was dat zij de rekening nog niet had betaald;

Overwegende dat alhoewel verweerster aldus bekende dat zij foutief was, zij zich — in strijd met die bekentenis — niettemin aanstelde als hebbende gegronde redenen om toch nog niet te betalen;

dat zij inderdaad in voormelde kaart schreef : « Ik zou ze (de schuld) dan ook onmiddellijk betaald hebben indien de vertegenwoordiger der Fa. Penelope (de firma van de eiseres) niet zo onbeschoft in het bijzijn van mijn personeel ware opgetreden. De verwijlintresten en kosten zijn dan ook geheel ten laste van de slordige boekhouding van uw cliënt en de ongemanierdheid van diens vertegenwoordiger. De kosten van onderhavig schrijven bedragen F. 1,50 en het nummer van mijn postcheckrekening is 4605.39. In afwachting van de overschrijving dezer kosten... »;

Overwegende dat het uit die mededeling blijkt dat verweerster, eerder dan haar nochtans bekende schuld te betalen, verkoos tot eiseres verwijten te richten waarvan zij de gegrondheid geenszins bewijst en waarvan de gegrondheid trouwens niets zou veranderen aan de eisbaarheid van de schuld;

Overwegende dat in stede van gezegde schuld te betalen binnen de gestelde termijn (24 juni) of zelfs op 28 juni, nadat zij aan haar slecht humeur uiting had gegeven, verweerster besliste eiseres nog te doen wachten en zij die schuld slechts op 1 juli betaalde, via de Bank van eiseres;

Overwegende dat verweerster op 3 juli 1958 werd gedagvaard door eiseres, die op dat ogenblik van de gedane betaling nog onwetende was;

Overwegende dat verweerster de kosten van het geding moet dragen;

dat de Bank inderdaad slechts op 3 juli 1958 het bericht van de betaling kon krijgen en dat de deurwaarder normaal niet meer kon verwittigd worden, door eiseres, dat de dagvaarding niet meer diende betekend te worden;

Overwegende dat de verplichting van verweerster om de gerechtskosten te betalen steunt op de fout die zij begaan heeft 1°) met een kaart te schrijven die eerder wijst op een weigering om te betalen, en 2°) met eiseres in die omstandigheden niet terstond te hebben verwittigd op het ogenblik dat zij toch betaalde;

Overwegende dat verweerster de vergoeding voorzien door het verhogingsbeding niet hoeft te betalen, gezien dit beding alleen het geval beoogt waar op het ogenblik van de dagvaarding de schuld nog bestaat;

Om deze redenen :

de Rechtbank, gelet op artikels 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 die nageleefd werden,

Verklaart de vordering ontvankelijk;

Stelt tweede verweerster buiten zaak als hebbende persoonlijk geen verbintenis aangegaan;

Stelt vast dat alhoewel eiseres het bij de betekening niet kon weten, gezegde vordering, wat de hoofdsom betreft, reeds uitgedoofd was door de betaling van gezegde hoofdsom;

Wijst van de hand als niet gegrond de aanvraag tot toepassing van het verhogingsbeding;

Verwijst eerste verweerster in de kosten van het geding.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

VREDEGERECHT TE LEDEBERG

22 oktober 1959.

Rechter : M. Van der Straeten.
Advocaten : Mrs. Orlans en Standaert.

Arbeidsongeval. — Voor een herziening is niet voldoende de toepassing van een nieuw minder gunstig tarief.

Een door een vorig vonnis toegepast percentage van 20 % werkonbekwaamheid moet niet verminderd worden wanneer deze vermindering alleen steunt op een recenter minder gunstig tarief en geen wijziging noch in de klinische toestand, noch in de arbeidsongeschiktheid van de arbeider is ingetreden.

N.V. Le Phénix Belge t/ Wille.

Herzien ons tussenvonnis dd. 16 juli 1959 ;

Gezien het deskundig verslag van de heer Dubrulle door Ons als deskundige aangesteld met opdracht verweerder Wille Roger te onderzoeken en te zeggen of de bestendige gedeeltelijke werkonbekwaamheid van 20 % welke hem door Ons vroeger vonnis werd toegerekend, ja dan neen verminderd is en eventueel sedert wanneer en in welke mate;

Aangezien het deskundig verslag besluit : « Klinisch gezien is de toestand van Wille Roger onveranderd gebleven sinds het verslag van het onderzoek van 21-1-56 door Dr Dutordoir. Toen reeds mocht het geval geconsolideerd worden. Deze consolidatie werd dan ook bepaald met een invaliditeit van 20 % ...

Een recenter invaliditeitsbarema is echter min vrijgevig voor gevallen zoals dit in kwestie. Het % lijkt gezien de aard der sekwellen, iets te hoog ... Wij menen derhalve dat het billijk is het percentage van heden af te herleiden van 20 op 15 % ; »

Aangezien de heer deskundige geen wijziging vaststelt in de klinische toestand van het slachtoffer;

dat hij ook — om de woorden te hernemen van het Hof van Cassatie — geen betere werkgeschiktheid heeft gevonden bij verweerder;

dat in feite het nieuwe percentage van 15 % welke thans door de heer deskundige wordt voorgesteld, niet het gevolg is van een wijziging in de klinische toestand van verweerder, noch van een wijziging in zijn werkgeschiktheid, doch alleen van het bestaan van een recenter barema, welke min vrijgevig is;

Aangezien de gevraagde herziening dan ook niet gegrond voorkomt;

Om deze redenen :

Wij Vrederechter,

Gelet op de artikelen 2, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

Rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg;

Verklaren de rechtsvordering niet gegrond;

Wijzen ze af en veroordelen aanlegster in de kosten van het geding.

BOEKBESPREKING

Protection et défense des marques de fabrique et concurrence déloyale, par Yves Saint-Gal. — Paris, J. Delmas et Cie, 1959.

Onlangs verscheen te Parijs in de collectie « Ce qu'il vous faut savoir » die onder de leiding van Francis Lemeunier wordt uitgegeven, een boek van dhr Yves Saint Gal over de fabrieksmerken en de oneerlijke concurrentie.

Dhr Saint-Gal is geen onbekende voor hen die zich met het nijverheidsrecht bezighouden. Hij is vice-directeur van de Union des Fabricants te Parijs en heeft op het stuk van het merkenrecht en de oneerlijke mededinging zowel in Frankrijk als in het buitenland zijn naam gevestigd door verscheidene publicaties en door zijn interventies in tal van internationale bijeenkomsten.

De collectie « Ce qu'il faut savoir », waarin het jongste werk van dhr Saint-Gal verschijnt, is niet uitsluitend bestemd voor juristen. Zij richt zich vooral tot de industriëlen en zakenlui en tracht naar een duidelijk en bevattelijk overzicht van de talrijke juridische problemen die in de zakenwereld worden gesteld. Het boek dat hier wordt besproken verdient evenwel de belangstelling van de juristen, want het bevat ontelbare referenties naar Franse en vreemde rechtspraak en doctrine en om die reden mag het voor de bedrijfsjurist, de octrooiadviseur, de rechter worden beschouwd als een onmisbaar werkinstrument voor de bedrijfsjurist, de octrooiadviseur en de advocaat.

Op originele wijze is de behandelde stof ingedeeld en gepresenteerd. Vooraan in het boek staat een algemene tafel die alleen de hoofdstukken vermeldt. Deze hoofdstukken zijn niet genummerd, maar ze zijn gerangschikt onder een letter van het alfabet. Ieder hoofdstuk omvat een aantal genummerde bladzijden waarvan de eerste het plan van de verschillende paragrafen opgeeft. Een voorbeeld zal dit duidelijk maken. Indien men verlangt te weten welke de vormen zijn voor registratie van een fabrieksmerk bij het internationaal bureau te Bern, zoekt men eerst in de algemene tafel « dépôt sur le plan international » en men vindt er dit hoofdstuk onder de letter K. Op bladzijde K1 staat het plan van het hoofdstuk en men stelt vast dat paragraaf III, litt. C, 2°, het gezochte probleem behandelt. Het rangschikken met hoofdletters en nummers tegelijkertijd maakt het de uitgever mogelijk aanvullingen te publiceren die de nummering van de bladzijden niet zullen storen.

Gans bijzondere zorg werd besteed aan de typografische presentatie van de tekst. Door het gebruik van verschillende lettertypes wordt bij het lezen de aandacht onmiddellijk gevestigd op de zinnen of woorden die belangrijk zijn. Definities, wetsbepalingen en essentiële voorwaarden springen nog meer in het oog want ze werden speciaal omlijst. De brede linkerkant van iedere bladzijde wordt voorbehouden voor de referenties naar doctrine en jurisprudentie of voor het vermelden van bijzondere commentaar. Onderaan de bladzijde wordt, onder vorm van slagzinnen, een of andere hoofdgedachte welke op die bladzijde werd ontwikkeld, in enkele woorden geresumeerd.

Het boek bevat een uitgebreide bibliografische lijst en in bijzondere bijlagen, die reeds werden aangevuld sedert de publicatie, zijn de wetten en verordeningen ofwel in hun originele Franse tekst, ofwel in Franse

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

vertaling, indien het vreemde wetgevingen betreft, opgenomen.

Alhoewel de auteur op de eerste plaats in het merendeel van de hoofdstukken de Franse wetgeving en jurisprudentie tot een samenhangend geheel heeft verwerkt, toch heeft hij een zeer ruime plaats voorbehouden aan de algemene principes van het merkenrecht en de oneerlijke concurrentie. Zeer vaak maakt hij een vergelijking tussen de Franse en de vreemde wetgevingen, wijdt commentaar aan vreemde wetsbepalingen en jurisprudentie en stelt uitgebreide tabellen, opsommingen of lijsten op waaruit voor bepaalde punten al dadelijk het verschil van rechtsregeling in de verschillende landen blijkt.

Ontelbaar zijn de praktische voorbeelden betreffende fabrieksmerken (met toelichting van tekeningen) en oneerlijke handelspraktijken. Ook daarmee kan de Belgische jurist, bij het onderzoeken van een bepaald probleem, de weg naar een oplossing vinden.

Tenslotte werd bijzondere aandacht besteed aan de internationale verdragen. België heeft die internationale conventies mede ondertekend en het commentaar op de daarin gestelde rechtsregelen kan ook voor ons nuttige aanwijzingen inhouden. Bijzonder verdienstelijk is het korte maar volledige overzicht van de nationale wetgevingen van de landen van de Gemeenschappelijke Markt inzake het merkenrecht en de oneerlijke mededinging.

Een nuttig en praktisch boek, dat ook aan de Belgische jurist veel diensten zal bewijzen.

A. R.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

Voordracht van 18-12-1959 door E.P. Dr N.M. Wildiers, over « Teilhard de Chardin »

De eerste voordracht die dit jaar in gesloten kring voor de confraters werd ingericht, groeide uit tot een succes.

De aankondiging dat Eerwaarde Pater N.W. Wildiers, gekend door zijn menigvuldige publicaties en zijn nooit aflatende wetenschappelijke bedrijvigheid, zou spreken over zijn « ambtsbroeder » Pater Teilhard de Chardin S.J., had talrijke confraters er toe aangezet, hun werk eens een avondje in de steek te laten.

Voorzitter Meester Georges Franck, die zich zeer goed bewust is dat de populariteit van een voorzitter evenredig is aan de bondigheid van zijn inleidingen, stelde in de hem eigen, raak typerende stijl, de spreker aan zijn publiek voor.

Daarna sprak Pater Wildiers gedurende een vrij lange tijd over een niet gemakkelijk onderwerp en slaagde er in de confraters van het begin tot het einde te boeien, terwijl de stof op dergelijke heldere wijze aan de man werd gebracht, dat het betoog door iedereen zonder enige inspanning gevolgd werd.

Teilhard de Chardin, aldus leidde Pater Wildiers zijn onderwerp in, was actief op velerlei gebied.

Hij was een befaamd geoloog en paleontoloog. Als dusdanig werkte hij vanaf 1923 in China, beschreef

de geologische structuur van dit reusachtig land en nam actief deel aan de opgravingen, die leidden tot het ontdekken van de *sinanthropus pekinensis*, wiens ouderdom op 400.000 jaar wordt geraamd.

Teilhard de Chardin confronteerde verder de gegevens van de wetenschap met zijn theologische opvattingen.

Ten slotte, en dit is het aspect van zijn bedrijvigheid waarover de spreker het zal hebben, kan Teilhard de Chardin beschouwd worden als de grondlegger van een nieuwe wetenschap, die hij de « phenomenologie van het universum » noemt.

Uit de schat van wetenschappelijke elementen en materiaal, heeft zijn synthetische geest, verre van door de oogklepen van de overspecialisatie belemmerd te worden, de structuur van het universum willen verklaren op zuiver wetenschappelijke grondslag, steunend op empirisch onderzoek en blijvend op het terrein van de natuurwetenschappelijke verschijnselen, van de fenomenen.

Waarnemen veronderstelt een ontmoeting tussen kennend subject en gekend object. Uit het samen treffen van deze twee elementen, volgt de kennis.

Een phenomenologie kan uitgaan van twee standpunten.

Zij kan het kennend subject als studieobject kiezen en komt dan tot een psychologische phenomenologie, zoals deze van de Duitse wijsgeer Husserl, hierin gevolgd door Sartre e.a., zodat de nadruk hier gelegd wordt op een analytisch uitrafelen van wat in het kennende subject omgaat. (Cfr. de uitvoerige beschrijving van de valg door J.P. Sartre !)

De phenomenologie van Teilhard de Chardin daarentegen is juist gericht op het gekende object en tracht alle gegevens van de wetenschap tot één groot en sluitend geheel samen te bundelen.

Teilhard de Chardin tracht op grond van de uiterlijke verschijningsvormen, de wetten van de wereldorde te bepalen.

Tot welk resultaat leidde deze methode ?

De visie van Teilhard de Chardin wordt in ruime mate bepaald door zijn kennis als geoloog en paleontoloog. Deze kennis, en wel meer bijzonder zijn opvattingen over de evolutietheorie, vormen het uitgangspunt van zijn redenering.

Om de wereld te begrijpen moet men zijn geschiedenis, zijn evolutie begrijpen en uit de wetten van het verleden kan men het wagen een toekomstbeeld te scheppen.

Eerst schetst E.P. Wildiers hoe de mensen zich tot in de XVIe eeuw de kosmos voorstelden : een platte schijf die in een heelal van beperkte dimensies statisch bleef. Deze wereld was ook mechanistisch, d.w.z. samengesteld uit volkomen heterogene elementen : stof, water, allerlei planten- en diersoorten en mensen, die er van de aanvang der dingen waren en onderling niets gemeens hebben.

Thans beseffen we integendeel wat een oneindig klein ding onze wereld is : een planeetje in één van de talloze zonnestelsels die op hun beurt samen één van de even talloze spiraalnevels vormen !

Statisch is er niets. Alles beweegt, alles groeit of kwijnt weg. Alles evolueert. De huidige atomen desintegreren en zijn op hun beurt het resultaat van een desintegratieproces van de vroeger bestaande atomen.

Ook het mechanistisch karakter wordt heden door niemand meer aanvaard. De ganse kosmos met al wat er op is en leeft, is gegroeid uit één of enkele elemen-

taire beginselen, die de mogelijkheid tot organische differentiatie in zich droegen.

Hoe ziet Teilhard de Chardin dit proces ?

A. In een eerste fase van het bestaan van de kosmos bestond alleen de *stof* bestaande uit atomen, gevormd uit prae-atomische elementen. Op een zeker ogenblik, — hoe, dat is nog steeds niet opgelost. — moet uit de stof het *leven* ontstaan zijn, zodat een tweede fase werd ingeluid.

Uit de ééncellige wezens ontstonden de meer samengestelde wezens en ten slotte de mens.

Met de verschijning van de *mens* vangt de derde fase aan, daar samen met hem de geest met zijn faculteiten van reflexief bewustzijn en vrijheid zijn intrede doet.

De mens is als aardbewoner van zeer recente datum. Hij is ongeveer 600.000, hoogstens 1.000.000 jaar oud (alles is betrekkelijk !).

Wanneer we het ontstaan van de mens tot heden voorstellen als een dag van 24 uur, dan is de mens verschenen, de laatste minuut van het 24e uur !

De mens verspreidt zich over gans de aarde, onderwerpt alles en geeft blijk van een geweldig biologisch aanpassingsvermogen.

Onmiddellijk valt op dat in deze wordingsgeschiedenis twee kritische punten kunnen aangestipt worden :

1. de overgang van stof naar leven,
2. het doorbreken van de geest.

Hypothesen zijn er genoeg, maar geen vaststaande oplossing.

In dit verband verklaard Dr Wildiers dat er thans op wetenschappelijk gebied een toenadering ontstaat tussen katholieken en vrijzinnigen.

Indien, onder invloed van de jonge evolutieleer in de vorige eeuw totaal gebroken werd met de Cartesiaanse opvatting van volstreekte scheiding tussen mens en dier, en men integendeel de volledige eenheid van mens en dier vooropstelde, dan neemt de hedendaagse biologie algemeen aan dat er, juist door de ontwikkeling van de geest, een werkelijke kloof tussen mens en dier ontstaan is, hoewel de rudimenten die tot deze ontwikkeling geleid hebben, ook aanwezig zijn, en dit in zeer uiteenlopende mate, naargelang hun plaats en rangschikking in de fauna, in de diersoorten. Er is dus, in de loop van de evolutie, een discontinuïteit ontstaan in de continuïteit. Dit wordt bv. aanvaard door Julian Huxley in zijn werk: « *L'homme, cet être unique* ».

B. Voor Teilhard de Chardin is elke nieuwe verschijning het werk van een kracht die reeds aanwezig was maar die op een bepaald tijdstip en onder bepaalde omstandigheden een reeks nieuwe kenmerken aan het licht brengt.

Voor wie dit onbegrijpelijk voorkomt, gaf E. P. Wildiers het eenvoudige voorbeeld van ijs en damp. Men herkent het water er niet in en toch is het water, dat in zich de eigenschappen borg om ijs of damp te worden.

In de ganse evolutie ziet Teilhard de Chardin een bepaalde richting, nl. een lijn van het eenvoudige, naar het meer complexe en parallel met de groei naar meer complexiteit loopt de groei naar een steeds hogere bewustheid. Dit is de kern van Teilhard de Chardin's visie.

De diepste realiteit van de kosmos is een psychische realiteit die zich in een materiële vorm uitdrukt. Hier vertoont de leer van Teilhard de Chardin enige gelijkheid met die van Hegel, maar in tegenstelling tot deze

laatste, gaat de eerste enkel op empirische verschijnselen voort.

Wat is de plaats van de mens in dit wereldbeeld ?

Hij beschouwde zichzelf vroeger als het centrum van het heelal. Thans echter bevindt hij zich nog in een centrale positie, nl. als brandpunt van de evolutie. Deze was gericht op de verschijning van de mens en gaat doorheen de mens verder.

C. Toekomst.

Alvorens het toekomstbeeld van Teilhard de Chardin te belichten, stelt de spreker de vraag of het wetenschappelijk verantwoord is in de toekomst te schouwen.

Er zijn geen waarnemingen of proefnemingen mogelijk maar door het toepassen van onloochenbare wetten is het mogelijk de toekomst als object van kennis te nemen. Wanneer ik voorspel dat morgen de zon weer zal opgaan, heb ik geen bewijs daarvan en toch is de kans dat ik me vergis, uiterst miniem.

Teilhard de Chardin meent dat zijn wet van de toenemende complexiteit en het toenemend bewustzijn voor de toekomst geldig blijft. Er zijn trouwens nu reeds symptomen van. De stof is volop in desintegratie en de bruikbare energie in de kosmos neemt steeds af. Planten- en diersoorten sterven uit en de resterende worden meer en meer verdrongen door de oprukkende mens.

Alles wijst op een zich voltrekkende socialisatie van de mens.

Er is een proces van toenadering dat zich uit door kulturele contacten en diepgaande rassenmenging. Arnold Toynbee beschouwt deze eenwording van de mensheid als het hoofdkenmerk van de XXe eeuw. Het bewustzijn wordt kollektief en reeds nu is in wetenschappelijke kringen het team-work een normaal verschijnsel.

Het punt omega van dit verloop, is één groot geestelijk geheel en één hoger bewustzijn. Er bestaat echter geen gevaar dat we robotten, bijen of mieren zouden worden, want integendeel duidt de wet van de hogere complexificatie ook naar differentiatie en dus naar meer persoonlijkheid.

Tot slot wijst Pater Wildiers er op dat Teilhard de Chardin, na aldus zijn toekomstbeeld te hebben geschilderd, de aandacht vestigde op de verantwoordelijkheid van de mens om nu reeds de toekomst voor te bereiden.

Een langdurig en hartelijk applaus beloonde deze prachtige uiteenzetting die heel wat denkstof geeft. Er werd nog wat gevraagd en nagepraat waarna alle confraters, met het goede voornemen de toekomst voor te bereiden, recht naar huis gingen.

A. Van Gelder

Vlaamse Conferentie bij de Balie te Antwerpen

Zaterdag, 19 december 1959 was uitgekozen door het Bestuur van de Vlaamse Conferentie om een studiereis te maken naar Ierseke in Zeeland.

Het object van de studie was tweërlei :

1. het empirisch onderzoek van kreeften, mosselen en oesters in voor het buccaal verbruik klaargemaakte toestand,

2. het onderzoek naar de mogelijkheden tot aanknopen, verstevigen en bewaren van vriendschappelijke betrekkingen met confraters uit Middelburg.

Van nu af weze gezegd dat het resultaat van de studie op de twee gebieden onbetwistbaar positief is uitgevallen.

Als proefterrein, in alle zinnen des woords, werd het restaurant Nolet aangeduid, waar de werkzaamheden omstreeks dertien uur een aanvang moesten nemen. We zeggen wel « moesten », want in werkelijkheid was het wel iets later alvorens de eerste hap door de hongerige kelen naar binnen kon glijden.

Zoals op elke streng-wetenschappelijke bijeenkomst waren er rapporteurs aangeduid, die hun bevindingen aan de vergaderde schare mededeelden. Het waren in casu: Meester Adriaensen, Deken van de Balie van Middelburg, Voorzitter Meester G. Franck, en Stafhouder E. Ooms.

Meester N. Biltris, Voorzitter van het Verbond van de Belgische Advocaten, die ter wille van de wetenschap zijn territorium had verlaten, werd wegens zijn voornaam, verheven tot de waardigheid van prior der Norbertijnen!

Na enkele uurtjes culinair genot, werden de debatten gesloten en vertrokken de confraters terug naar Antwerpen, lichter van beurs, maar rijker aan ervaringen.

De slotmotie van de vergadering strekte er toe, de terug aangeknoopte betrekkingen te onderhouden, en een jaarlijkse traditie te maken van de uitstap naar Ierseke.

Meester René Victor moet werkelijk een zeer ernstige reden gehad hebben om afwezig te zijn, want hebben wij hem al ooit moeten missen waar er een stukje te eten viel?

A. Van Gelder

MEDEDELINGEN

Vlaams Rechtsgenootschap te Leuven

Op 14 en 15 januari 1960 richt het Vlaams Rechtsgenootschap der Leuvense Universiteit het Interuniversitair Rechtskongres in, dat vooral in het teken zal staan van de Hervorming van het Hoger Rechtsonderwijs en van de Rechtsvergelijking.

Zullen o.m. op dit kongres het woord voeren: Prof. Dr E. Van Bogaert (Gent), Prof. Dr H. Drion (Leiden), Prof. Dr R. Dekkers (Gent-Brussel), en Prof. Dr G. Van Dievoet (Leuven).

Een omstandig programma zal later worden medegedeeld.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad, jrg. 1959 - nr. 44/45 :

M. V. Polak, Het Amerikaanse Hooggerechtshof op de terugtocht. — J. M. Van Bemmelen, Meningen van gedetineerden over de strafrechtspleging. II (slot). — A.J.M. Van Moorsel, Behoeft Artikel 1946 van het B.W. aanvulling? — W.F.C. Van Hattum, Nogmaals over fietsen en bromfietsen. Kan de politie het recht verzetten?

Rechtsgeleerd Magazijn Themis, jrg. 1959 - nr. 5 :

J.D. Dengerink, Enkele beschouwingen over het proces van de rechtsvorming. — H. Pos, Suriname. Nederlands recht in een meervoudige maatschappij.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, jrg. 1959 - nr. 4610 :

P.W. Kamphuisen, De kanthoros van Stevensweert (IV slot). — A.E. von Overbeck, Flitsen uit het Zwitsers recht. — J.J. Beyerman, Een verpachting « bij bernender kaersse » in 1537. — H. Drion, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht (VI).

Journal des Tribunaux, jrg. 1959 - nr. 4258 :

R. Nerson, La protection de l'intimité.

Jurisprudence du Port d'Anvers, jrg. 1959 - nr. 9 & 10

Abordage. — Affrètement maritime. — Assurances. — Droit colonial. — Droit maritime.

Revue Internationale des sciences administratives, jrg. 1959 - nr. 3 :

A.G. Obern, Personnel Administration in the Caribbean and South Pacific Commissions. — A. Cocâtre-Zilgien, Evolution du droit budgétaire français. — M.F. Ronayne, Fourteen Approaches to City, State and Federal Preretirement Counselling in the U.S.A. — S. Montano, La Administración Pública en las nuevas Constituciones provinciales argentinas. — W.F. Larsen, Public Administration Technical Assistance: Planning Notes. — A. de Grand'Ry, Les marchés de l'Etat en France et en Belgique. — G. Langrod, Initial Administrative Tendencies of the Fifth French Republic. — K. Jandy-Jendroska et J. Jendroska, L'exécution forcée sur les biens des autorités et des services publics en Pologne.

Recueil Dalloz, jrg. 1959 - nr. 42 :

Notes de jurisprudence.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"